

ONAFHANKELIJK BLAD VAN DE HOGESCHOOL ROTTERDAM

PROFFIELEN

ISSUE #85 FEBRUARI 2011

HR-studenten
IN ACTIE

PROTEST!!!

INTERVIEW
Halbe Zijlstra

Gemeentelijke bezuinigingen
en de WdKA/HR

VÉÉL
KUNST

"Mijn Leidse pre-master was de perfecte schakel tussen hbo en universiteit."

Marlon Mooijman studeerde Psychologie en deed zijn pre-master in Leiden.

Verder studeren na je hbo? Kom naar de Mastermaand Maart. Kijk voor de mogelijkheden op mastersinleiden.nl/pre-master

Universiteit Leiden. Universiteit om te ontdekken.

OPEN DAG MASTER 03 03 11
3 maart 17.00 - 21.00

SPOT ON! MASTER YOUR AMBITION

eur.nl/master/opendag

Erasmus ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM

THEMA **BEZUINIGINGEN:**

MEELOPEN MET Protest in Den Haag 11
ACHTERGROND Gemeentelijke bezuinigingen en WdKA/HR 12
INTERVIEW Halbe Zijlstra 28

05 Declaratieregels onder de loep NIEUWS
18 REPORTAGE Kunst kijken op de HR
31 Risico van thuis bevallen BIJ DE LES

VERDER:

- 03 Colofon
- 04 Infographic
- 06 Kort
- 10 Kenniswerkers
- 17 De uitspraak
- 30 Afgestudeerd
- 29 Column Jurgen
- 32 Mini's
- 32 Column Ernest
- 33 Recensie
- 34 Wie ben jij dan?
- 35 Wie-wat-waar

Aan dit nummer werkten mee:

SANDRA VAN STEEN >
Journalist

Ze was 14 jaar politiek verslaggever voor Radio Rijnmond en Het Oog op Morgen. Sinds 2010 is ze freelance journalist (o.a. voor BNR Nieuwsradio, Omroep West), schrijft ze en leidt debatten. Zie haar stuk over cultuurbezuinigingen en de WdKA op p. 12.

< HANS REITZEMA
Fotograaf en HR-medewerker

Hans Reitzema portretteert het liefst muzikanten, kunstenaars, zakenmensen en andere professionals. Ook geeft hij fotografie cursussen in zijn eigen fotostudio. Zie zijn foto's in de beeldreportage op p.18.

< MARIËLLA VAN DE STOLPE
Vierdejaars illustratie WdKA

Mariëlla maakte de illustratie bij het artikel over cultuurbezuinigingen op p.12. Haar werk kenmerkt zich door het gebruik van mixed media met een traditionele uitstraling.

check daily!

IEDERE DAG **VERS** ONDERWIJSNIEUWS

www.profielen.hro.nl

HOOGESCHOOL ROTTERDAM

PROFIELEN IS HET REDACTIEOEL ONAFHANKELIJKE INFORMATIE- EN OPINIEBLAD VAN DE HOOGESCHOOL ROTTERDAM, BESTEMD VOOR ALLE STUDENTEN EN MEDEWERKERS VAN DE HOOGESCHOOL EN GRATIS VERKRIJGBAAR OP ALLE LOCATIES. PROFIELEN VERSCHIJNT NEGENMAAL PER JAAR.

COLOFON Verschijningsdatum Profielen 85 22 februari 2011 Hoofdredacteur Dorine van Namen Eindredacteur Esmé van der Molen Redactie Olmo Linthorst, Jos van Nierop Medewerkers aan dit nummer Hoger Onderwijs Persbureau [HOP], Ernest van der Kwast, Jurgen van Raak, Sabine Schipper, Sandra van Steen Redactieraad Japke-d Bouma, Jan van Heemst, Tessa Meeus, Ton Notten Foto's Erik Flohr, Ronald van den Heerik, Jos van Nierop, Hans Reitzema, Levien Willemse Illustraties Ewout van Lambalgen, Estar Pineau, Robert Rosenau, Annet Scholten, Mariëlla van de Stolpe Foto cover Hans Stakelbeek Vormgeving MAGAZINESTUDIO.NL Evelien van Vugt, i.s.m. Stephanie de Man Redactie-adres Museumpark 40, hoogbouw bg, centrale hal, Postbus 25035, 3001 HA Rotterdam. Telefoon (010) 794 45 75. Fax (010) 794 45 80, profielen@hro.nl. Open: ma. t/m vr. 10.00-17.00 uur Website www.profielen.hro.nl Advertenties (m.u.v. Mini's) Via www.profielen.hro.nl

Druk Efficiënta, Krimpen a/d IJssel Jaargang 22 ISSN 1385-6677 Profielen 86 verschijnt op 29 maart HET IS VERBODEN ZONDER TOESTEMMING VAN DE HOOFDREDACTEUR ARTIKELEN OF ILLUSTRATIES GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVER TE NEMEN.

HOGESCHOOLKUNST

DE HOGESCHOOL ROTTERDAM VERZAMELT KUNST VAN OUD-STUDENTEN VAN DE WILLEM DE KOONING ACADEMIE

AANTAL WERKEN: 71

Eerste aangekochte werk:
Il peint le zodiaque, 1992, potlood en inkt op papier
Kunstenaar: Henri Jacobs

Laatste aangekochte werk:
Gekocht in: 2011
Extract, 2009, mat en hoogglanslak op katoen
Kunstenaar: Ronald de Bloeme

71 WERKEN TELT DE KUNSTCOLLECTIE VAN DE HOGESCHOOL ROTTERDAM. HET EERSTE WERK, VAN KUNSTENAAR HENRI JACOBS, WERD IN 1995 AANGEKOCHT. Het was het begin van een jaarlijks groeiende kunstcollectie met werk van oud-studenten van de Willem de Kooning Academie/HR. Het laatst aangekochte werk werd in januari 2011 aangeschaft voor het visitor centre, de nieuwe aanbouw van de locatie Museumpark. Kunstenaar Ronald de Bloeme studeerde in 1996 af aan de Willem de Kooning Academie en woont en werkt sinds 2000 in Berlijn, waar hij zijn naam vestigde als kunstenaar. De Bloeme gebruikt fragmenten van verpakkingen,

logo's en pictogrammen en schildert deze in een andere ordening op grote doeken, afwisselend met matte en hoogglanzende lak. Vorige maand bracht hij twee doeken mee naar de hogeschool om ter plekke te kijken welk werk het beste paste. Uiteindelijk is nu *Extract* uit 2009 de *showpiece* van de nieuwbouw. Nog negentien andere kunstwerken werden aangeschaft voor de aanbouw van Museumpark. ■

Blader door naar de beeldreportage op pagina 20, waar studenten geportretteerd worden tussen kunstwerken van de HR.

BEELD: ESTAR PINEAU. DE KUNSTWERKEN TONEN FRAGMENTEN VAN DE VOLGENDE KUNSTENAARS, VAN LINKSBOVEN NAAR RECHTSONDER: 1. FROUKJE TAN 2. HENRI JACOBS 3. KIM HOSPERS 4. ARTHUR KLEINJAN 5. RON VAN DER ENDE 6. RONALD DE BLOEME 7. HAROLD LINKER

Declaratieregels directie opnieuw onder de loep

Tijden veranderen, zegt collegelid Jan Roelof. En misschien moeten alleen al daarom de declaratieregels voor directeuren van de Hogeschool Rotterdam aangescherpt worden. Roelof wacht een nieuw onderzoek van het amc af.

EEN DIRECTEUR VAN DE HOGESCHOOL ROTTERDAM KAN, OMDAT HIJ OOK BUDGETHOUDER IS van een instituut of dienst, zelf tekenen voor de juistheid van zijn declaraties.

Vervolgens voert de dienst financiën slechts een 'marginale toets' uit op de declaraties: alleen bij bijzonderheden gaat financiën vragen stellen. Vergeleken met declaraties van overige personeelsleden is dat een behoorlijk verschil. Daar gaan vaak twee leidinggevenden overheen voordat de dienst financiën er nog eens globaal naar kijkt.

Een rapport van de dienst auditing, monitoring & control (amc) uit 2007 (zie kader) spreekt van een 'onwenselijke situatie' waar het de declaraties van directeuren betreft.

Collegelid Jan Roelof is 'dubbel verbonden' aan dit rapport: hij heeft het destijds als directeur van het amc laten uitvoeren en was net lid van het college van bestuur (cvb) toen het rapport aan het cvb werd aangeboden. Hij geeft antwoord op de vraag waarom het cvb op basis van die rapportage niet alle aanbevelingen heeft gevolgd om zelf de declaraties van directeuren te controleren.

'Wij hebben ervoor gekozen om het amc periodiek te laten controleren en dat heeft tot nu toe altijd goed gewerkt. Dit jaar doet het amc weer een onderzoek naar de declaraties over 2010 en het zou kunnen dat ze de aanbeveling doen om het strakker te regelen. Maar ik vind dat je mag uitgaan van vertrouwen, niet van bureaucratie. Vertrouwen, maar wel met de nodige controlemomenten.'

MAAR DIE CONTROLEMOMENTEN MISSEN JUIST, STAAT IN HET RAPPORT.

'Toch hebben we toen besloten de procedure niet

aan te passen. Wij hebben gekozen voor de laatste oplossing die in het rapport staat: het risico accepteren en het amc periodiek laten controleren.'

TUSSEN DE LAATSTE CONTROLE OVER DE DECLARATIES UIT 2004 EN 2005 EN DE CONTROLE DIE NU GAAT PLAATSVINDEN, ZIT WEL EEN GROOT GAT.

'Daar zit een groot gat tussen ja, dus dat is niet helemaal goed gegaan. Maar we hebben ook nog een accountant die elk jaar naar dit soort zaken kijkt. Verder controleert de afdeling financiën ieder kwartaal hoe leeg de potjes zijn die een instituut heeft begroot. Daar zit een patroon in. Als een potje ineens sneller leeg is dan normaal, gaan de bellen rinkelen. En wat betreft de declaraties is dat de afgelopen vijf jaar niet gebeurd.'

ZOU HET VEEL WERK ZIJN VOOR HET CVB OM DE DECLARATIES VAN DIRECTEURS TE CONTROLEREN?

'Nee hoor, dat is weer wat bureaucratie erbij. Maar ik weet zeker dat niemand daar bezwaar tegen zou hebben. We hebben daar echter niet voor gekozen omdat uit voorgaande onderzoeken blijkt dat dat niet echt nodig is. 'Overigens zou het best kunnen dat we, gezien alle gevoeligheid rond dit onderwerp, besluiten de procedure aan te passen. Dat de declaraties bijvoorbeeld wel eerst naar het cvb gaan, of met een tussenstap via het amc. De wereld is veranderd, misschien moeten we dit gelijktrekken met de andere declaratieprocedures. Ik sluit niet uit dat we dat doen. Dat komt dan niet door de declaraties, maar door het veranderende sentiment.' ■ *Olmo Linthorst*

'DIRECTEUR TEKENT VOOR ZICHZELF'

In 2006 onderzocht een registeraccountant van de dienst auditing, monitoring & control (amc) alle directiedeclaraties die in anderhalf jaar waren ingediend. Uit de bevindingen van het rapport: 'In eerdere onderzoeken [...] is opgemerkt dat directeuren hun eigen declaraties ondertekenen bij akkoord budgethouder. In de meeste gevallen gebeurt dit nog steeds [...].'

'DIT IS - STRIKT GENOMEN - EEN ONWENSLIJKE SITUATIE OMDAT, IN HET GEVAL DE DIRECTEUR ZELF TEKENT, ER GEEN ONAFHANKELIJKE CONTROLE OP DE JUISTHEID, RECHTMATIGHEID EN DOELMATIGHEID VAN DE KOSTEN CONFORM DE RICHTLIJN IS GEWEEST.' De accountant geeft zes mogelijke oplossingen voor dit probleem, waarvan er maar twee geen substantiële haken en ogen hebben: het cvb controleert alle declaraties (omdat het cvb 'hiërarchisch boven de directeuren' staat) of het amc controleert de declaraties elk heel of half jaar achteraf. Het cvb koos een andere oplossing: 'het risico op niet naleven van de richtlijnen accepteren' en het amc een globaal onderzoek laten doen naar het naleven van de richtlijnen. 'De vraag is of deze regeling niet te vrijblijvend is', aldus de accountant.

CORRECTIES EN AANVULLINGEN

In ons vorige artikel over dit onderwerp (Profielen 84) zei Peter van der Made, directeur amc, dat het cvb een lijst krijgt met alle declaraties van directeuren om ze te kunnen controleren. Het cvb ontkent echter zo'n lijst te krijgen. 'De enige die achteraf de declaraties controleert, is het amc, niet het cvb', zegt bestuurslid Jan Roelof. 'Wel worden de buitenlandse reizen van tevoren met ons overlegd. De doelen én de begroting ervan.' Verder zegt Van der Made in het artikel dat een dergelijk onderzoek voor het laatst in 2007 plaatsvond. Dat is echter het jaar waarin het rapport werd aangeboden. Het (laatste) onderzoek vond plaats in 2006 en betrof alle declaraties van alle directeuren uit de periode 1 juli 2004 tot en met 31 december 2005.

**OU TOETST
WISKUNDEVOOR-
KENNIS VAN
HBO-ERS
VOOR TU DELFT**

$$\frac{A \vdash A}{\vdash \neg A, A} \text{ (}\neg R\text{)}$$

$$\frac{\vdash A \vee \neg A, A}{\vdash A, A \vee \neg A} \text{ (}VR_2\text{)}$$

$$\frac{\vdash A, A \vee \neg A}{\vdash A \vee \neg A, A \vee \neg A} \text{ (}VR_1\text{)}$$

$$\frac{\vdash A \vee \neg A, A \vee \neg A}{\vdash A \vee \neg A} \text{ (}CR\text{)}$$

Bachelorstudenten zonder voldoende wiskundevoorbereiding kunnen mogelijk toch een schakelprogramma voor een masteropleiding aan de TU Delft volgen, op voorwaarde dat ze het voortentamen Wiskunde T bij de Open Universiteit halen. Daartoe hebben de OU en TU Delft een samenwerkingsovereenkomst getekend. Voortentamens vinden vanaf 1 maart 2011 plaats in de studiecentra van de OU.

**TWEE
duurzaamheids-
sterren voor
Industrieel
Product Ontwerpen**

De opleiding Industrieel Product Ontwerpen heeft twee sterren toegekend gekregen voor het KEURMERK DUURZAAM HOGER ONDERWIJS en kan daarmee een aanvulling op de accreditatie aanvragen. Projectleider Mark Smit is er blij mee. 'Het betekent dat studenten in staat zijn afwegingen te maken over materialen en productietechnieken van gebruiksproducten. Is het duurzamer om een product lichter te maken of anders te produceren bijvoorbeeld? De sterren geven aan dat duurzaamheid verankerd is in opleidingsmodules én in de bedrijfsvoering. Smit: 'Dan moet je denken aan gescheiden afval, hergebruik van afval en het digitaal aanleveren van werk door studenten en medewerkers om te bezuinigen op papier.'

MICROSCOOP VOOR CHEMIE

De opleiding chemie heeft een stereomicroscopje gekregen van het bedrijf Kuwait Petroleum Research & Technology (KPR&T), het onderzoekslaboratorium voor alle vestigingen van het concern Q8. De microscoop, ter waarde van €12.000,-, kan verstopte diesel- en benzinefilters onderzoeken of de omhulling van steen uit een asfaltmonster beoordelen. Het bedrijf en de HR werken al langer met elkaar samen op het gebied van stages, werkervaringplekken en bedrijfsbezoeken. De opleiding ontving de microscoop uit handen van alumnus Rakesh Rewat.

**HR-STUDENT
NEDERLANDS KAMPIOEN
BOBSLEEËN**

STUDENT PERSONEEL & ARBEID BROR VAN DER ZIJDE HEEFT ONLANGS SAMEN MET ZIJN PILOOT IVO DE BRUIN OP DE OOSTENRIJKSE BAAN VAN IGLS DE NEDERLANDSE TITEL VEROVERD.

De combinatie bleef het vrouwenteam van Esmé Kamphuis/Judith Vis voor. Het verschil na twee runs was ruim twee seconden: 1.48,26 om 1.50,32. In totaal deden veertien teams mee aan het gecombineerde kampioenschap in de tweezitter.

PROTEST!

Cartoon van EWOUT VAN LAMBALGEN, 3e jaars illustratie aan Willem de Kooning Academie/HR

**GUUSJE
TER HORST
vreest
2000
ONTSLAGEN
in hbo**

In haar nieuwjaars toespraak rekende de voorzitter van de HBO-raad, Guusje ter Horst, voor welke financiële klap de hogescholen nog te wachten staat. 'In 2012 moet het hbo 120 miljoen inleveren. 2000 docenten moeten we ontslaan en in plaats van de geplande twee extra contacturen per student, gaan zij er één contactuur op achteruit.'

**Visitor centre Museumpark
geopend**

Met confetti, drankjes, een rode looper en een paar korte speeches werd eind januari het visitor centre van de Hogeschool Rotterdam geopend. Het centrum is aan de locatie Museumpark gebouwd. 'Mensen die informatie willen over de HR kunnen hier terecht', vertelde collegevoorzitter Jasper Tuytel. Niet alleen middelbare scholieren die een vervolgopleiding zoeken, maar ook mensen die op zoek zijn naar contractonderwijs (dat wordt gegeven in de drie verdiepingen van het nieuwe gebouw) of bedrijven die stages hebben aan te bieden. Tuytel: 'Alles en iedereen die een afspraak wil maken of die informatie wil, kan hier terecht. Hopelijk gaat het werken, mensen uit het voortgezet onderwijs moeten hun leerlingen hier wel naartoe sturen.'

**MINOR
BINNENVAART
IN DE MAAK**

IN SEPTEMBER START OP DE HOGESCHOOL DE MINOR BINNENVAART, GERICHT OP DE 'DROGE' BINNENVAART: toekomstige bevrachters, expediteurs, vertegenwoordigers van de sector bij de organisaties en mensen op het ministerie. De studenten krijgen vakken variërend van personeelsbeleid tot ladingkennis. 'We zijn de grote onbekende voor mensen van de wal, terwijl er veel vraag is naar hoogopgeleiden in de logistieke keten', aldus Han van Roozendaal van onderwijscentrum binnenvaart. De minor is in eerste instantie bedoeld voor studenten die een logistieke opleiding volgen. Op termijn volgen economieopleidingen en scheepsbouw of werktuigbouwkunde. De minor wordt ontwikkeld door Hogeschool Rotterdam, STC-groep en Expertise- en Innovatie Centrum Binnenvaart (EICB)

CIJFERS:

1/3 Ruim een derde van de Nederlandse hoogleraren heeft op 21 januari in toga gedemonstreerd tegen de bezuinigingsplannen van het kabinet.

22,13 Was de tijd van communicatieadviseur Jeroen Cok. Studenten en medewerkers van Gezondheidszorg streken tegen elkaar op het fietsspel van Holland Sport.

91 procent van de Nederlandse jongeren is actief op een sociale netwerksite. (bron: CBS)

76.750 is het totale aantal buitenlandse studenten in Nederland. (bron: Nuffic)

223.666 is het salarisplafond voor bestuurders van hogescholen en universiteiten. Dit plafond geldt ook voor herbenoemingen.

De ideeën liggen voor het oprapen. Docent **Han Bakker** promoveerde buiten werkuren op onderzoek naar dat 'oprapen'. Welke weg bewandelt een idee binnen bedrijven? En wat vindt hij van de manier waarop innovatie is ingebed in de HR?

WIE: Han Bakker (52)

OP DE HR: Docent creatief denken bij cmv **BUITEN DE HR:** Vers gepromoveerd op ideemanagement aan de Vrije Universiteit in Amsterdam

Docent Han Bakker promoveerde op 'ideeontwikkeling'

IDEEËN ZIJN FASCINEREND. BLIJKBAAR ZIJN IN JE HOOFD KRONKELS AAN ELKAAR VERBONDEN, HEBBEN VERSCHILLENDE MENTALE DISCIPLINES EEN ÉÉN-TWEETJE GEMAAKT EN ZIJN ASSOCIATIES AAN HET ASSOCIËREN GESLAGEN OM VERVOLGENS TOT NIEUWE OPLOSSINGEN TE KOMEN VOOR PROBLEMEN DIE DAARVOOR MISSCHIEN NOG NIET EENS BESTONDEN.

Abstract? Misschien. Maar als je wilt weten hoe je een idee ontwikkelt tot een tastbare innovatie, sta je zo weer met beide benen op de grond. Dan zijn ineens de 'oude structuren' weer succesvol: geld en macht.

Dat blijkt uit het promotieonderzoek van Han Bakker, docent creatief denken bij de opleiding culturele en maatschappelijke vorming. Hij onderzocht hoe een idee succesvol wordt binnen een organisatie. Conclusie? Het zijn de hogere regionen binnen een organisatie die moeten zorgen voor autorisatie en geld om een idee op de rails te zetten.

Maar ook belangrijk: er zijn computersystemen, een soort veredelde ideeënbussen, die een organisatie goed van dienst kunnen zijn bij het indienen, ontwikkelen en archiveren van ideeën.

DIGITALE IDEEËNBUS

In 2001, toen Han Bakker naast HR-docent nog scriptiebegeleider aan de Vrije Universiteit was, werd hij serieus gegrepen door het onderwerp. Bakker kreeg van drie bedrijven toestemming om bij hen te onderzoeken hoe een idee een product of dienst wordt. Dat deed hij op de afdeling *Research, Development and Technology* van Corus, dat een digitale ideeënbus heeft ('Mijn

eerste aanbeveling aan bedrijven is om een dergelijk systeem te hebben'); bij een zorginstelling met een sterk hiërarchische structuur ('Daar sprak ik een manager die er ronduit trots op was dat hij wel negentig procent van de ideeën wist te stoppen') en bij een consultantsbureau met een heel platte organisatie. 'Het verbaasde me dat ze ook in dit weinig hiërarchische bedrijf eerst naar de baas gingen om hun idee voor te leggen. Terwijl die baas niet eens de autorisatie

HOE KUNNEN WE ZOIETS BELANGRIJKS ALS INNOVATIE AAN HET TOEVAL OVERLATEN?

had om geld in een idee te steken.'

Ook de instelling van de anti-ideeënmanager in de zorg kan Bakker uiteindelijk wel verklaren. 'Kijk, die manager wordt niet afgerekend op innovatie maar op productiviteit. Mensen die onder werktijd ook nog eens gaan innoveren, zegt die manager, dat kunnen we niet hebben.'

Toch denkt Bakker dat ook het zorgbedrijf beter af is met innoverende medewerkers – en financieel beleid om dat te ondersteunen. 'Ik schat dat het personeel van die instelling jaarlijks met 1500 ideeën komt. Dat zijn zeventienhonderd mensen met gemiddeld twee ideeën per jaar. In een situatie waarin creativiteit absoluut niet gestimuleerd wordt, vind ik dat enorm veel.'

En er is nog een andere reden waarom het niet verstandig is het stoppen van ideeën als doel op zich te stellen. 'Een idee is in eerste instantie natuurlijk nooit helemaal perfect, het is makkelijk

om ideeën in de eerste fase af te schieten. Maar het is een kleine investering om een idee eerst verder uit te werken. Anders krijg je verzuring. Mensen komen er liever zelf achter dat een idee niet goed is dan dat ze gefrustreerd rondlopen met de gedachte dat ze een fantastisch idee hebben waar niemand naar wil luisteren.'

PRESSURE COOKER

Ook voor het onderwijs geldt dat studenten, hoe innovatief ook, meestal niet op hun innovaties worden afgerekend. Een hogeschool krijgt geld voor onderwijs en diploma's. Maar een hogeschool die de ideeën van zijn personeel en studenten serieus neemt, kan een betere hogeschool worden, denkt Bakker.

Voor studenten 'doet' de HR wel aan innovatie – 'Je hebt de Innovatieprijs en de Pressure Cooker' – maar het is Bakker nog iets te gefragmenteerd. 'Er zouden veel meer systemen moeten komen om het structureel te integreren in de organisatie van de HR.'

Het is voor organisaties ook een hele kunst, geeft Bakker toe, om de relevante ideeën te scheiden van de slechte. En idealiter moet je al die ideeën vastleggen, anders weet niemand van elkaar welke ideeën uitgewerkt worden. En zelfs als je dan zo'n handig computersysteem hebt, moeten *mensen* dat aansturen. Kortom, zegt Bakker, 'het is vreselijk veel werk. Maar als je zegt dat je een kennisland wilt zijn, moet je daar wel wat aan doen. Ik weet zeker dat we over twintig jaar in verbazing terugkijken op deze periode. Dat we zoiets belangrijks als innovatie aan het toeval overlaten!'

▣ *Olmo Linthorst*

FOTO'S: JOS VAN NIEROP

21 januari: Het kabinet zal haar plannen niet wijzigen, laat Mark Rutte na afloop van de landelijke studenten-demonstratie weten. Maar de mening van veel studenten is helder, zo maken ze met hun spandoeken en geschreeuw duidelijk. **Profielen** ging mee met een groep studenten en docenten logistiek en technische vervoerskunde (ltv).

MEELOPEN MET
(naar)

HET MALIEVELD

9.45 uur

'Oh, shit', roept Jasper. In het woord 'diplomafraude' is hij de 'u' vergeten. 'Spandoeken maken doe ik voor het eerst', vertelt de ltv'er buiten bij locatie Academieplein. Maar waarom demonstreren? 'Ik kom zelf in aanmerking voor die boete, omdat ik al een opleiding heb gedaan die niet lukte', vertelt Jasper die vindt dat hij op zijn middelbare school slecht is voorlicht en op zijn vorige hogeschool slecht begeleid.

11.10 uur

Minder studenten dan verwacht staan op het punt richting het Malieveld af te reizen. 'De tentamens komen eraan', reageert een student die buiten staat te roken en niet meegaat. 'Maar het idee om te demonstreren is wel goed, hoor.' Op Den Haag CS halen een paar HR'ers koffie, voor anderen het moment om de drie spandoeken alvast even uit te rollen. Het wordt gadeslagen door de voorbijlopende Malieveldmassa en vastgelegd door een ANP-fotograaf. En nu naar het Malieveld. 'Daar zeggen we effe dat we tegen zijn en dan gaan we de kroeg in', grapt student Elias.

12.55 uur

Door hun omvang en gele kleur vallen de drie spandoeken op tussen de veelal kleinere doeken en borden. **'Maxime, hoe lang heb jij gestudeerd? 12 jaar'** krijgt de meeste reacties met als twistpunt of minister Verhagen

nu elf of twaalf jaar over zijn studie deed. Ondertussen wordt Jasper geïnterviewd door BNR-radio.

Sprekers op het podium wisselen elkaar af. Er wordt geklapt, geschreeuwd en af en toe klinkt boe-geroep. En Elias? Die roept af en toe kortweg: 'Tegen!'. DJ Jordy brengt tussendoor de menigte in beweging. En dat is nodig ook; het is koud.

14.00 uur

Afgelopen is de demonstratie allerminst, maar het gros van de ltv'ers houdt het voor gezien. 'Alle speeches zijn een beetje hetzelfde en we krijgen koude voeten', zegt Jasper. Ook willen de Rotterdammers de terugreizende Malieveldmassa voor zijn. Jasper hoopt dat zijn komst zin heeft gehad. 'Op deze manier laat je in elk geval je mening horen.'

14.55 uur

Nog even wat drinken en napraten in Grandcafé Engels bij Rotterdam CS. Buiten treft Elias een Engelsman die vertelt dat de studenten in zijn land ook **'ripped off'** worden. Binnen gaat het over de matige speech van HBO-raad voorzitter Guusje ter Horst, de spandoeken die de studenten en docenten een volgende keer meenemen en over het individualisme van de gemiddelde student. En Elias? Die laat zich nog één keer horen: 'Tegen!' ▣ *Jos van Nierop*

Welke gevolgen hebben cultuurbezuinigingen voor WdKA?

Kunst zit in het verdomhoekje. Het kabinet-Rutte bezuinigt de komende tijd tweehonderd miljoen euro op de cultuursector. Ook komt er een einde aan de Wet Werk en Inkomen Kunstenaars. Toch blijft scheidend directeur Richard Ouwerkerk van de Willem de Kooning Academie positief. 'De meeste van onze studenten hebben binnen een jaar een baan.'

'DE BEZUINIGING OP KUNST EN CULTUUR IN DEZE OMVANG LEIDT TOT EEN GROTE KAASLAG IN DE SECTOR', schreven de wethouders van de negen grootste steden in Nederland in oktober 2010 aan staatssecretaris Zijlstra van onderwijs en cultuur. Ook VVD-wethouder Laan van Rotterdam ondertekende de brief. Toch gaat de gemeente zelf ook nog eens met de stofkam door de culturele sector.

Dit jaar bezuinigt de gemeente 82 miljoen euro op de begroting, in 2014 loopt dat bedrag op tot 225 miljoen. Het aantal ambtenaren wordt dan verminderd en subsidies voor onder meer speeltuinen en zorgprojecten gaan omlaag. De kortingen op culturele instellingen en festivals zijn nog niet bij deze bezuinigingen opgeteld. Het zogeheten Cultuurplan van Rotterdam loopt tot 2012. Aan de afspraken die daarin zijn gemaakt, wordt niet getornd. De gemeente beslist eind dit jaar wie straks nog wel, geen of veel minder geld krijgt.

20 PROCENT

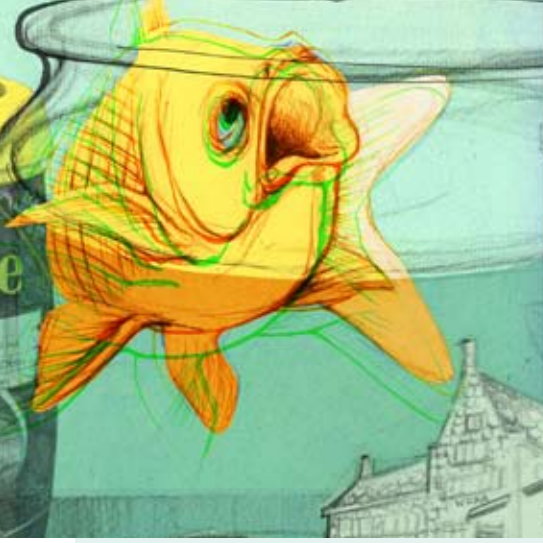
Directeur Ouwerkerk van de Willem de Kooning Academie gaat ervan uit dat Rotterdam volgend jaar twintig procent op het cultuurbudget gaat inhouden. 'Kunstinstellingen zullen twee keer langer nadenken of ze nieuw personeel of gastdocenten aannemen. Onze studenten zullen merken dat ze minder ingezet worden bij kunst-educatie aan kinderen en alumni krijgen mogelijk minder opdrachten.'

Toch blijft Ouwerkerk optimistisch over de kansen van afgestudeerden. 'Als ik de rol van de WdKA tegen het licht houd, hebben wij van alle academies het meest heldere profiel. Wij hebben ooit een slogan gemaakt als 'Kunst maken en toch geld verdienen'. Daaruit blijkt dat deze opleiding zich nadrukkelijk richt op de beroepspraktijk', zegt hij. 'Veel van onze studenten hebben binnen een jaar na afstuderen werk in de eigen sector. Van de afgestudeerden toegepaste kunst schat ik dat zelfs negentig procent binnen een jaar een baan vindt.'

'DOM OM TE SNIJDEN IN CULTUUR'

De vraag is of dat de komende jaren zo blijft. Zeker nu het politieke klimaat de kunsten niet gunstig gezind is. 'De draai in de landelijke politiek heeft zijn weerslag op de stedelijke ontwikkelingen, maar ze lopen achter in Den Haag', vindt Ouwerkerk. 'Ze willen deelgemeenten afschaffen, terwijl daar de cultuurscouts zitten.' Hij noemt het gevaarlijk om in een stad met 134 verschillende bevolkingsgroepen al te hard in te grijpen in de culturele sector. 'Juist de cultuurpoot kun je gebruiken om de verschillen aan elkaar kenbaar te maken, dat uit te dragen. Het zou dom zijn daarin te snijden.' Dat veel mensen cultuur als een luxe zien, ver ach-

BIJNA DE HELFT VAN DE ROTTERDAMSE INWONERS IS ZELF OOK KUNSTZINNIG ACTIEF.'

'HET IS GEVAARLIJK OM IN EEN STAD MET 134 VERSCHILLENDE BEVOLKINGSGROEPEN AL TE HARD IN TE GRIJPEN IN DE CULTURELE SECTOR.'

ter veiligheid, zorg en economische belangen, is volgens Ouwerkerk wel verklaarbaar. 'Ik denk dat we op de basisschool veel te weinig aan cultuur doen. Met smaakontwikkeling moet je vroeg beginnen. Sinds de Mammotwet is er een verschuiving gaande van de creativiteitsvakken naar de maatschappelijke en technische vakken. Daardoor is het idee over hobbyisme geschapen. Maar in onze geschiedenis is cultuur altijd heel belangrijk geweest en Dutch Design is een exportartikel. Dat is van een groot economisch belang.'

'GEWOON SCHOOL'

Naast directeur van de WdKA is Ouwerkerk ook voorzitter van het Overleg Beeldende Kunstonderwijs. In die hoedanigheid heeft hij veel discussies gevoerd over hoe kunstopleidingen zich zouden moeten organiseren. 'Ik vind dat het merendeel van de academies jarenlang sektarisch heeft zitten denken', zegt hij. 'Je moet je afvragen of je de huidige opleidingen nog wel kunstacademies zou moeten noemen. Het is ook gewoon een school.'

Ouwerkerk wijst op het rapport van de commissie-Dijkgraaf die de HBO-raad vorig jaar heeft geadviseerd over de toekomst van de kunstacademies in Nederland. Volgens de onderzoekers moeten beroepskunstenaars zich steeds sneller aan veranderingen aanpassen, omdat de kunstsector steeds nauwer is vervlochten met andere maatschappelijke sectoren. Dat blijkt soms lastig, maar het opent ook deuren op de arbeidsmarkt, omdat via het internet de hele wereld onder handbereik is. Academies moeten daarop inspelen.

'De afgelopen jaren is het percentage kunstenaars op de WdKA ten opzichte van de ontwerpers flink verschoven', vertelt Ouwerkerk. 'Van de 1800 studenten, houden er maar 150 zich puur met autonome kunst bezig. De rest is toegepast en daar maakt iedereen gebruik van: mode, reclame, digitale billboards in de metro en de stad. Daar zijn vormgevers voor nodig en die leidt de WdKA op.'

Ouwerkerk denkt dat de kloof tussen het gemiddelde publiek en de kunstwereld minder groot is dan vaak wordt aangenomen. 'Wij zien dat een heel breed publiek is geïnteresseerd in interieur en mode. Daarom zijn we vijf jaar geleden begonnen met de opleiding lifestyle & design. In de stad zie je steeds meer particuliere fotografieopleidingen. Op verzoek van het Fotomuseum zijn wij daar twee jaar geleden ook mee

gestart. Daarmee krijg je andere doelgroepen binnen bij de WdKA en wordt kunstonderwijs minder eng. Je moet veel meer over de heg kijken. Crossovers zorgen voor een betere inbedding in de maatschappij.' Het verhaal van Ouwerkerk wordt ondersteund door cijfers van het Centrum voor Onderzoek en Statistiek in Rotterdam. Vanaf 2007 stijgt het aantal mensen dat culturele evenementen bezoekt langzaam. Bijna de helft van de Rotterdamse inwoners is op een of andere manier ook zelf kunstzinnig actief.

'CREATIEF EN COMMERCIEEL VERBINDEN'

Ouwerkerk gelooft er heilig in dat de meeste kunstenaars uiteindelijk hun eigen broek kunnen ophouden. 'Neem Joep van Lieshout, misschien wel onze meest succesvolle oud-student. Hij heeft altijd zijn best gedaan zichzelf te bedruipen. Hij verbindt het creatieve met het commerciële. Bij de WdKA besteden we tegenwoordig veel aandacht aan ondernemerschap. We hebben Blaak 10 Business, waar iedereen cursussen kan volgen. Ook alumni komen daar lessen in ondernemen volgen waar ze tijdens hun studie het nut niet van inzagen.'

Per 1 april 2011 vertrekt Ouwerkerk bij de WdKA omdat hij met pensioen gaat. Hij doet dat met een redelijk gerust hart. 'Kunstopleidingen kunnen tot nog toe met dezelfde budgetten werken als de afgelopen jaren. Alleen de nieuwe bekostiging van het hoger onderwijs is wel een probleem, omdat je niet meer zomaar twee diploma's kunt halen. Dat raakt de WdKA harder dan de meeste andere opleidingen. Juist op de kunstacademie is een bredere kennis noodzakelijk. Bagage die jongeren van achttien vaak nog niet hebben. Ik vraag me af of mensen na een eerste studie nog wel naar de WdKA komen, als dat 6500 euro per jaar kost.'

De kans dat Ouwerkerk de barricaden nog op gaat, is niet zo groot. 'Actievoeren doe je in een opwelling. Het lijkt wel of we dat niet meer kunnen', zegt hij. 'De Schreeuw om Cultuur heeft geen enkele zin gehad. Ik ben 20 november op het Schouwburgplein gaan kijken. Daar waren veel mensen, maar op de Lijnbaan, honderd meter verderop, had niemand enige notie van wat er gebeurde. Veel Nederlanders hebben geen idee wat er teloor gaat. Je moet dat soort acties niet als elite doen, alsof alleen aan je eigen speeltjes afbreuk wordt gedaan.' ■

Bezuinigingen en RCI, Pact op Zuid en RDM-Campus

De aangekondigde bezuinigingen van de gemeente Rotterdam zullen niet alleen van invloed zijn op het kunst- en cultuuronderwijs. Er zijn ook projecten waarin zowel de hogeschool als de gemeente Rotterdam participeren. Gaan deze projecten een periode van ingrijpende bezuiniging overleven?

HET ROTTERDAM CLIMATE INITIATIVE (RCI)

Het RCI is een ambitieus klimaatprogramma waarin de gemeente Rotterdam, het Havenbedrijf, de Milieudienst Rijnmond en Deltalinqs samenwerken om de komende vijftien jaar de CO2-uitstoot met vijftig procent terug te dringen. De Hogeschool Rotterdam en het RCI hebben een convenant gesloten waarin is vastgelegd dat zij samenwerken op het gebied van duurzaamheid. De hogeschool ontvangt jaarlijks 190.000 euro van de gemeente waarmee twee lectoraten worden gefaciliteerd: één voor biobrandstoffen en één voor energietransitie. Daarnaast wordt dit geld gebruikt om het Keurmerk Duurzaam Hoger Onderwijs te verkrijgen en daarmee een Bijzonder Kwaliteitskenmerk Duurzame Ontwikkeling bij de NVAO, in aanvulling op de accreditatie van de opleiding.

'Het convenant met het RCI heeft een looptijd van vier jaar en we zitten inmiddels halverwege, dus er is geen onmiddellijke pijn maar hoe de toekomst eruit ziet, is onzeker', vertelt Petra van Gelderen, beleidsadviseur duurzaamheid. 'De wethouder heeft wel een programma duurzaamheid in de maak dat binnenkort in de gemeenteraad wordt behandeld, dus het onderwerp speelt nog steeds en de hogeschool probeert natuurlijk om daarin te participeren. Ik heb er vooralsnog alle vertrouwen in, maar het blijft afwachten.'

PACT OP ZUID

Een goed leven in Rotterdam-Zuid, dat wil het programma Pact op Zuid in 2016 hebben bereikt. Woonstad Rotterdam, Woonbron, Vestia en Com*wonen, deelgemeenten Charlois, Feijenoord, IJsselmonde, gemeente Rotterdam en het Rijk investeren sinds 2006 veel extra geld in Rotterdam-Zuid. De vierjarige samenwerkingsovereenkomst tussen Pact op Zuid en de Hogeschool Rotterdam loopt binnenkort af, maar partijen hebben de intentie om deze te verlengen.

Pact op Zuid gaat binnenkort op in het landelijke programma over regionale ontwikkeling (samen met Almere en Eindhoven). 'Wat dit financieel gaat inhouden, is nog niet duidelijk, maar het is niet ondenkbaar dat er in dit verband juist extra geld is te verwachten', vertelt programmamanager Carolien Dieleman. 'De HR is op Zuid met name actief in de projecten Creative Factory, Studentenkwartier Dordtselaan, Stadionpark en in wijken met een grote particuliere woningvoorraad (Carnisse en Tarwewijk). Daarnaast zijn we betrokken bij de Zorgboulevard Zuid. We hopen dat we dat allemaal kunnen continueren. In het hele gebied zijn er enorm veel kansen om gezamenlijk projecten te ontwikkelen. We gaan ervan uit dat er voor studenten de komende jaren genoeg te doen en te leren is in (Pact op) Zuid.'

RDM CAMPUS

RDM Campus is een locatie voor onderwijs (HR en Albeda College), bedrijven en evenementen op de oude werf van de RDM. Gabriëlle Muris is programmamanager RDM Campus: 'De kenniscentra van de instituten EAS (engineering en applied sciences) en IBB (bouw en bedrijfskunde) zijn verplaatst naar RDM Campus en noemen we nu Kenniscentrum Smart Solutions. Daarbinnen zijn allerlei projecten die te maken hebben met duurzaamheid, logistiek en mobiliteit waarin ook de gemeente Rotterdam participeert, soms als subsidiegever, soms als mede-ontwikkelaar. In hoeverre de bezuinigingen deze projecten gaan treffen, is nog niet te zeggen. Innovatie staat gelukkig nog steeds hoog op de politieke agenda en we proberen ook bij de regionale agenda zo goed mogelijk aan te sluiten. Aan de andere kant moet iedereen bezuinigen, dus we zullen er wel iets van gaan merken. Maar op dit moment maken ons nog niet zoveel zorgen.' ■ *Dorine van Namen*

Stage in Latijns-Amerika

'IN ARGENTINIË STAAN OVERAL RIJEN.'

OP ZOEK NAAR DE GROEI

Heel even leek het of er binnen de hogeschool een variant was opgericht van de opleiding trade management gericht op Azië – maar dan richting Latijns-Amerika.

Het afgelopen half jaar liepen zestien studenten van het Instituut voor Commercieel Management daar stage.

FOTO'S: LISA POLL EN MANUEL SUAREZ MARONO

Het was wel even 'wennen aan de cultuur', vindt Manuel Suárez Maroño, 27, die nota bene uit een Spaans gezin komt. Hij maakte in Argentinië een analyse van de investeringen van een Nederlands bedrijf aldaar. Maar nu het is afgelopen, wil ze ook wel 'heel erg graag weer terug', zegt Lisa Poll, 22, die het functioneren van een netwerk-site onderzocht bij een bedrijf waar nog drie andere Nederlanders stage liepen.

Door ondersteuning van het ministerie van Economische Zaken was docent en projectleider Ria Slingerland in staat ineens zestien studenten naar Latijns-Amerika te sturen. Verder moest een commissie van aanbeveling, met daarin Havenbedrijf-directeur Hans Smits, ervoor zorgen dat de Latijns-Amerikanen de poorten van hun bedrijven openzetten voor Nederlandse stagiairs.

Het lag als commercieel instituut voor de hand om ook eens in Latijns-Amerika te kijken. De groeicijfers van de landen waar de studenten zaten, zijn bovengemiddeld (3,5 procent voor Costa Rica in 2010) tot hoog (tussen de zeven en acht procent het afgelopen jaar in Argentinië en Brazilië). Dat komt in ieder geval in de buurt van de tien procent groei die China boekte over 2010.

FRISSE BLIK GEWENST

Van tevoren kregen de studenten les in Spaans en in de culturele verschillen met Latijns-Amerika – en dat was niet voor niets. Zo was Lisa ondanks de voorbereiding toch nog verbaasd over het oneindige geduld van de Argentijnen. 'Echt overal staan rijen. Ongelooflijk hoe geduldig die mensen zijn.' Diezelfde mentaliteit had ook impact op haar stage. 'Ik vraag me weleens af of er iets was gebeurd als ik de hele stage mijn mond had gehouden. Ik moest echt zelf met voorstellen en vragen komen, zelf om hulp vragen.'

Maar dat betekende niet dat Lisa zich niet welkom voelde. Integendeel. 'Ik werd met open armen ontvangen. Mijn stagebedrijf wil ook graag mensen uit het buitenland hebben, met nieuwe ideeën en een frisse blik.'

Ligt de toekomst van deze studenten na hun geslaagde stage in Latijns-Amerika? Dat niet, zegt Manuel, die na zijn studie graag nog wel een jaartje teruggaat. 'Maar het liefst ga ik terug naar Spanje. Ik zal wel eerst een paar jaar moeten overbruggen, in de hoop dat de Spaanse economie weer opbloeit.' ■ *Olmo Linthorst*

'Roostertop werd Roosterflop'

De vorige maand gehouden 'Roostertop' op de Hogeschool Rotterdam werd volgens Fons van Maldeghem een 'Roosterflop'. De voorzitter van de centrale medezeggenschapsraad (cmr) was een van de deelnemers aan het 'topoverleg'.

Tijdens de Roostertop werd overeengekomen dat DE ROOSTERSYSTEMATIEK HET LOPENDE STUDIEJAAR GEHANDHAAFD BLIJFT, en dat de problemen met de roosters later opnieuw worden bekeken. Van Maldeghem vond die conclusie na afloop te mager. 'We hadden er als cmr mee kunnen leven als we het perspectief hadden gehad dat per 1 september de tien minuten wisseltijd zou zijn afgeschaft. Maar die toezegging kreeg ik niet.'

De genoemde wisseltijd na elk college-uur is sinds dit studiejaar tegen de zin van de cmr ingevoerd en heeft tot diverse problemen geleid. Zo zijn met de wisseltijden de echte pauzes verdwenen en zijn er overdag minder uren in te plannen waardoor het aantal colleges in de vroege avond is toegenomen. Van Maldeghem: 'Tussen 8.30 en 16.30 uur zijn er nu nog maar acht startmomenten, dat waren er negen. Ook de roosteraars zeggen: geef dat negende startmoment terug!'

De Roostertop werd in beslotenheid gehouden en moest leiden tot verbeteringen – en in de eerste plaats voorstellen daartoe – met betrekking tot de roosters. Samen met direct betrokkenen, onder wie instituutdirecteuren, onderwijsmanagers en roosteraars, spraken cmr en het college van bestuur (cvb) daarover.

TWEDE ROOSTERTOP IN DE PLANNING

Niet alleen het wisseltijdenprobleem stond op de agenda maar ook de

klachten van veel studenten over het laat bekendmaken van roosters. Voor dit onderwerp was er echter nauwelijks tijd, vertelt een zeer teleurgestelde Van Maldeghem.

Herman Veenema, secretaris van het cvb en deelnemer aan de Roostertop, vindt de teleurstelling van de cmr-voorzitter nogal voorbarig omdat het overleg nog niet is afgerond. 'Als er al teleurstellingen zijn, zijn die prematuur', aldus Veenema. 'Tijdens de Roostertop deelde ieder de conclusie dat er in het huidige jaar niet gewijzigd moet worden. Over wat er volgend jaar moet gebeuren liepen de meningen uiteen. Zo bleek dat een aantal aanwezigen, onder wie de roosteraars, de wensen van de cmr onderschreef. Anderen spraken hun voorkeur uit voor de huidige tijden die volgens hen de docenten meer vrijheid geven.' In de huidige systematiek staan namelijk alleen de begintijden vast. Als een college bijvoorbeeld twee uur duurt, kan de docent na twintig minuten een pauze inlassen, maar ook na afloop van de tweemaal 50 minuten.

'Afgesproken is de voor- en nadelen te evalueren. Daarvoor worden gegevens verzameld. Over een paar weken is er een vervolg op de eerste Roostertop waarbij ook de zaken rond het bekendmaken van het rooster aan de orde komen. Na die bijeenkomst neemt het cvb een besluit voor de roostertijden die volgend jaar zullen gelden', aldus Veenema. ■ *Jos van Nierop*

de uitspraak:

hoop op vrijstelling

KLACHT VAN:
student MER

TEGEN:
voorzitter examencommissie IMO

UITSPRAAK COLLEGE VAN BEROEP:

GEGROND

De student uit deze zaak heeft twee kwartalen bij Inholland gestudeerd voordat hij zich inschreef bij de opleiding management, economie en recht (MER) van de HR. Bij de MER-opleiding van Inholland heeft hij gedurende de eerste twee kwartalen twee modules management & organisatie gevolgd en deze afgesloten met voldoende. Daarom hoopte hij op een vrijstelling voor de module bedrijfskunde van zijn huidige opleiding. Die wordt hem geweigerd. De student begrijpt de afwijzing niet. Zowel bij Inholland als de HR werd gebruikgemaakt van dezelfde literatuur. Bij Inholland werden weliswaar twee hoofdstukken niet behandeld die op de HR wel aan de orde kwamen, maar de onderwerpen uit die hoofdstukken zijn wél behandeld. Bovendien werd de stof bij Inholland verspreid over twee modules, terwijl de HR er één module voor uittrekt. De verschillen zijn zo klein, vindt de klager, dat die het weigeren van een vrijstelling niet rechtvaardigen.

Toch houdt de examencommissie vast aan haar besluit. In de leeromschrijving die de student heeft ingeleverd, worden de twee hoofdstukken niet genoemd en de commissie vermoedt dat de studielast van de HR-module zwaarder is dan die van Inholland. Bovendien wordt niet hetzelfde aantal studiepunten toegekend. Wie hier gelijk heeft, kan het college van beroep niet vaststellen. Inhoudelijk mag zij geen oordeel vellen over de inhoud van de modules. Maar omdat de examencommissie de student niet heeft gehoord voordat zij haar besluit nam, is volgens het college van beroep niet zorgvuldig gehandeld. Om deze reden wordt het beroep van de student gegrond verklaard. ■

Esmé van der Molen

Kijk eens om je heen. **In alle gebouwen van de Hogeschool Rotterdam zie je kunst van oud-studenten van de Willem de Kooning Academie.** 71 werken in totaal. *Profielen* keek met drie studenten naar een kunstwerk en fotografeerde de werken in hun eigen habitat: tussen de 30.000 studenten en 3.000 medewerkers van de HR.

OPEN JE OGEN

tekst **Esmé van der Molen** fotografie **Hans Reitzema**

Werk: Regenboogvogel, 2008, schilderij
Locatie: hal Museumpark, hoogbouw
Kunstenaar: Hidde van Schie, cum laude afgestudeerd in 2001

Donderdag 8.30 uur, hal Academieplein
Werk: **Giant**, 2001, foto
Kunstenaar: **Risk Hazekamp**, afgestudeerd in 1995

Yanling Chin (22) zit in het tweede jaar van haar studie informatica. **TOCH IS HET VANDAAG DE EERSTE KEER DAT ZE DE FOTO GIANT VAN KUNSTENAAR RISK HAZEKAMP ZIET.** Nu ze haar oog erop heeft laten vallen, vindt ze het moeilijk te geloven dat ze dit werk al bijna twee jaar lang over het hoofd ziet. Met een formaat van 1.60 x 1.04 en de heldere kleuren die eraf knallen, is het een opvallende foto. 'Als ik op school kom, ben ik hier met een doel. Ik moet naar college of heb een afspraak met medestudenten. Ik besteed dan weinig aandacht aan de omgeving. Maar dat betekent niet dat ik kunst onbelangrijk vind. Het is een goede zaak dat de Hogeschool Rotterdam werk koopt van oud-studenten. Op die manier steun je de mensen die hier hebben gestudeerd.'

Yanling vindt **Giant** een mooie foto: 'Stoer, en een beetje wild west.' Maar ze vindt het werk nog interessanter als ze hoort dat de kunstenaar Risk Hazekamp analoog werkt en de foto's niet nabewerkt. Verder werkt Hazekamp met natuurlijk licht. Dat ze experimenteert met gender-identiteit en de vrouwelijke variant van de drag queen, de drag king, vaak portretteert, ziet ze niet in deze foto terug. 'Dit is echt een vrouw, het beeld roept bij mij geen verwarring op.'

Bekijk meer werk van **Risk Hazekamp** op www.riskhazekamp.nl.

**'STOER,
EN EEN BEETJE
WILD WEST'**

EERST COMPUTERS, DAN KUNST

Vrijdag 9.15 uur, hal Kralingse Zoom
 Werk: muurschildering, 1954-55
 Kunstenaar: **Dolf Henkes**

De muurschildering van de beroemde Rotterdamse kunstenaar Dolf Henkes IS NIET TE MISSEN.

Als je de school binnenloopt richting de westvleugel, dan passeer je het werk van 3x6 meter. Henkes (1903-1989) schilderde het tafereel van de scheikunde Nobelprijswinnaar Jacob H. van 't Hoff op de muur van het bedrijfsrestaurant van de voormalige raffinaderij van Texaco Pernis. Toen het gebouw gesloopt zou worden, besloot de eigenaar Nerefco om de muurschildering te schenken aan de HR. **Het werk kon alleen bewaard blijven door het met (dragende) muur en al te verwijderen.** Met een speciaal transport werd de muur in 2005 verplaatst naar de locatie Kralingse Zoom. Vierdejaars commerciële economie Erik Kleyweg (23) is er talloze malen langs gelopen. Maar dat het een 'echte' Dolf Henkes was, wist hij niet. 'Ik ervaarde het niet als een kunstwerk, meer als decoratie. Je ziet een soort docent en twee leerlingen. De een lijkt het niet te snappen, de ander zit een beetje te spelen. **Dat het zich afspeelt in een laboratorium past niet zo bij het economische karakter van deze locatie,** maar ik snap dat het een groot werk is dat je niet overal kwijt kunt.' Prima dat de hogeschool werk van oud-studenten aankoopt, vindt Erik. 'De hogeschool straalt daarmee vertrouwen uit in haar afgestudeerden. Maar als voor hetzelfde geld ook honderd computers kunnen worden gekocht, dan liever dat. Eerst moeten het onderwijs en de voorzieningen top zijn.'

Werk:
 Yellow Planet, 2006,
 schilderij
 Locatie:
 RDM Campus
 Kunstenaar:
 Eveline Visser,
 afgestudeerd in 1971

Werk:
 Giant, 2001,
 foto
 Locatie:
 hal Academieplein
 Kunstenaar:
 Risk Hazekamp,
 afgestudeerd in 1995

Werk:
Cyrus & Elisabeth, 2005,
beelden keramiek
Locatie:
Museumpark, kantine
Kunstenaar:
Cert Germeraad,
afgestudeerd in 1991

Werk:
Fly Over, 2002,
hergebruikt hout
Locatie:
Kralingse Zoom,
restaurant vide
Kunstenaar:
Ron van der Ende,
afgestudeerd in 1988

Dinsdag 10.00 uur, hal Wijnhaven/Blaak
Werk: Sally can't see, 2000, linoleumdruk op linnen
Kunstenaar: Vanessa Jane Phaff,
afgestudeerd in 1995

'DIT KUNSTWERK MAAKT JE STIL. Het is niet per se 'duister', maar het heeft wel een vreemde **vibe**. Thuis zou ik dat niet fijn vinden, maar hier of in een museum past het juist goed.' Aldus Masha Gubkina (20), derdejaars vrijetijdsmanagement. Ze is ooit begonnen met een modeopleiding en voelt zich misschien wel daardoor thuis op de locatie Wijnhaven/Blaak. 'Je wordt hier omringd met creativiteit. Overal kom je kunst tegen of kunstwerken waarmee studenten van de Willem de Kooning Academie nog bezig zijn. De ene keer vind ik het mooi, de andere keer niet. Maar eigenlijk doet dat er niet toe. Het is gewoon leuk om te bekijken, al is het niet zo dat ik heel gefocust ben op kunst in de school. Dit werk 'Sally can't see' is me bijvoorbeeld nog nooit opgevallen. Toch vind ik het goed dat het er hangt. Zo'n kunstwerk wordt door duizenden studenten gezien. De school wordt er mooier van, je steunt je oud-studenten en het kan de generatie van nu inspireren. Ik heb nooit geweten dat de hogeschool een kunstcollectie opbouwt, maar wat mij betreft is het geld goed besteed.'

'EEN VREEMDE VIBE'

**'SEKSUALITEIT IS EEN
LEGITIEM ONDERWERP
IN DE KUNST'**

Tekst **Esmé van der Molen** Fotografie **Levien Willemse** en **Hester Scheurwater**

KUNSTENARES **HESTER SCHEURWATER** INTERVIEW

*Dat ze zoveel aandacht krijgt met haar foto's, vindt de Rotterdamse kunstenaar **HESTER SCHEURWATER** merkwaardig. We worden gebombardeerd met seksueel geladen beelden, stelt ze. Wat maakt haar gefotografeerde zelfportretten in panty zonder onderbroek dan zo schokkend?*

VOLKSKRANT-MAGAZINE, NRC HANDELSBLAD, PAUL DE LEEUW... WAAR WAS HESTER SCHEURWATER VORIG JAAR NIET TE ZIEN? De kunstenaar die al sinds 1996 zelfportretten maakt in films en video-installaties, die daarvoor ook erkenning kreeg in de kunstwereld (onder andere tentoongesteld in Brooklyn Museum New York), zorgde in 2010 voor een spannend digitaal kat-en-muisspel met Facebook. Wat begon als een fotoproject met een vriendin om foto's uit te wisselen van schoenen, transformeerde in een experiment waarbij Scheurwater elke dag een zelfportret met de iPhone maakte en dat op Facebook zette: 'My Daily Uploads'. Op deze foto's draagt Scheurwater een panty zonder iets eronder. Reden voor Facebook en YouTube om haar – ook met nieuwe accounts – te boycotten vanwege de seksuele content.

'My Daily Uploads begonnen als een project op Facebook, in mijn ogen een nieuwe openbare ruimte', vertelt Scheurwater aan *Profielen* in haar atelier. 'Ik vind het een fascinerend gegeven dat je niet meer één op één communiceert, maar met ál je vrienden. Je laat je foto's op je prikbord zien, je vertelt wat je beweegt, waar je naartoe gaat en met wie je theedrinkt. Heel veel mensen hebben naast hun offline 'gewone' leven ook een tweede, digitale, leven en wat nog gekker is: we conformeren ons met z'n allen aan de regels van Facebook. Je mag geen geweld uploaden, je mag geen seksuele content uploaden en je mag niet vloeken. Daarbij is er een enorm grote sociale controle. Facebook is bijna een staat, maar dan zonder democratisch systeem.

'Toen ik met die uploads startte, vond ik mijn foto's eigenlijk een uitvergroting van het exhibitionisme en voyeurisme van Facebook zelf. Nu ik dat heb onderzocht, ben ik de fantasiebeelden verder aan het ontwikkelen.

FOTO: HESTER SCHEURWATER

'IK HEB GEEN GRENZEN IN MIJN WERK. IK FOTOGRAFEER EN ONDERZOEK ALLES.'

Gaandeweg worden de uploads een serieuzer fotodagboek, ik upload niet meer dagelijks maar wekelijks, en ik gebruik een goede camera in plaats van de iPhone. Het project vraagt nu om andere vormen van presentatie; in publicaties, tentoonstellingen of boekvorm.'

MISSCHIEN KIES JE NU OOK ANDERE PLATFORMS VOOR JE WERK, MAAR JE BLIJFT BIJ DE POSE; HET ZELFPORTRET VAN EEN VROUW IN EEN PANTY.

'Ja, de pose blijft me boeien. Als je kijkt naar de video's die ik heb gemaakt, zie je dat ik altijd al bezig ben geweest met zelfportretten en videoperformance kunst. Deze foto's passen daarin. Het is meer een fotoperformance dan fotografie.'

WAT HEEFT JE WERK MET SEKS TE MAKEN?

'Mijn werk refereert aan het 'seksuele' beeld van vrouwen zoals je dat overall in de media tegenkomt. Ik probeer met mijn zelfportretten, haast obsessief, om aan dit mediabeeld te voldoen. Het zijn fantasiebeelden die associaties

oproepen met verlangen, verleiding en seks. Ik beeld mezelf af als lustobject maar dan zonder commerciële franje. De foto's maak ik in mijn eigen huiskamer, slaapkamer, studio en badkamer, in de wetenschap dat ik de competitie met de commercie niet aan kan en dus nooit aan dat beeld kan voldoen. Ze ontstaan vanuit mijn eigen kracht en ideeën over seksuele vrijheid.'

WAARIN VERSCHILT JOUW WERK VAN PORNO?

'Ik vind mijn werk totaal anders, al heb ik niks tegen porno. Ik vertaal mijn vrouwelijke verlangen en seksualiteit in zelfportretten. Pornografische beelden zijn gewoon opnames van seksscènes op tien centimeter afstand. Met mijn foto's reageer ik op de *fake*-beelden die je in de media en in de porno-industrie tegenkomt. Ik geef daar een zelfbewust, en ja ook een schaamteloos antwoord op. Maar dat is wat anders dan pornografie.

'Overigens vind ik seksualiteit helemaal geen vreemd onderwerp voor een kunstenaar. Door de eeuwen heen is seks een veelvoorkomend en naar mijn idee ook heel legitiem onderwerp geweest in de kunst. Al in de eerste beschavingen kom je beelden tegen van vrouwelijkheid en vruchtbaarheid. Ik vind dat je in de beeldende kunst alles moet kunnen onderzoeken. Ikzelf heb in ieder geval geen grenzen. Ik fotografeer en onderzoek alles.'

TOCH WERD JE VAN FACEBOOK GEWEERD OMDAT JE WERK PORNOGRAFISCH ZOU ZIJN.

'Facebook werkt zo dat je alles kunt uploaden zolang niemand daarover klaagt. Overal op Facebook zie ik beelden en foto's waarop mensen naakt zijn. Als niemand daar bezwaar tegen maakt, gebeurt er niks mee en kan het jaren blijven staan. Is er wel iemand die het meldt, dan moet Facebook reageren. Je krijgt dan een *warning*, je account wordt geblokkeerd of er worden foto's verwijderd. In mijn geval heb ik geen idee wie mij heeft 'aangegeven'. Het is in ieder geval niet iemand die zich vooraf tot mij heeft

gericht.

'Ik had heel veel foto's op mijn Facebook-account staan en het duurde even voordat ik erachter kwam dat ze twee foto's hadden verwijderd: een foto met tepels en één waarop mijn blouse openvalt waardoor je net de contouren van een tepel ziet. Daarna kreeg ik het bericht dat alles wat daarop leek weg moest. En op een gegeven moment was mijn hele account van Facebook gehaald. Je kunt je dan tot niemand richten. Er is geen commissie waarbij je bezwaar kunt aantekenen. Ik heb nog wel een mail gestuurd, maar ik kreeg na weken een geautomatiseerd antwoord terug. Eigenlijk is het een heel eng systeem. Ik heb nu zelf een site en een Facebook-account waarop je doorgelinkt wordt naar mijn site.'

DE CONTROVERSE DIE FACEBOOK RONDOM JOUW WERK HEEFT GECEËRD, IS OOK IN JE VOORDEEL GEBLEKEN.

'Ja, ik heb veel media-aandacht gekregen en mijn werk de afgelopen tijd kunnen tentoonstellen. Maar eigenlijk ben ik verbaasd dat mijn foto's zoveel aandacht krijgen. Zet MTV eens aan, er wordt porno gezongen in de clips, er wordt porno 'gedaan' in die clips. Kijk naar de reclames van het lingeriemerk Sapph of naar die van Suitsupply. Waarom dan al die commotie over mijn foto's waarop nauwelijks iets te zien is? Is het omdat ik een vrouw ben? Omdat het zelfportretten zijn? Omdat het niet commercieel is? Seksualiteit lijkt nog steeds het domein van de man te zijn. Blijkbaar vinden we het *not done* als een vrouw zich dit onderwerp toe-eigent, tenzij ze zich als slachtoffer opstelt. Dan is het wel oké.'

WAT VIND JE DE DOMSTE VRAAG DIE JE OVER JE WERK KRIJGT?

'Wat mijn man en kinderen of mijn ouders ervan

'FACEBOOK IS BIJNA EEN STAAT, MAAR DAN ZONDER DEMOCRATISCH SYSTEEM.'

vinden. De stomste opmerking die ik hoorde, was dat mijn werk niet door de beugel kan omdat ik moeder ben. Alsof je eigen leven ophoudt op het moment dat je kinderen krijgt. Alsof je *drive*, dat wat je wilt doen opeens verdwijnt omdat je een gezinsleven hebt. Ik kan je vertellen: bij mij is dat niet zo. Bovendien zou deze vraag nooit aan een man gesteld worden.'

IS NU JOUW CONCLUSIE DAT ONDANKS ALLE UITINGEN VAN SEKS OM ONS HEEN ER IN FEITE OOK VEEL BEKROMPENHEID IS?

'Ik denk dat er een *over the top* geperfectioneerd en geseksualiseerd beeld bestaat van de vrouw. Ook in de media. Ikzelf kan daar wel tegen, maar vooral voor pubermeisjes lijkt me

dat lastig. Ik heb laatst een clipje over schaamlipcorrecties op mijn Facebook gezet. In de pornografie worden schaamlippen weggepoetst, ze bestaan niet. Een normale schaamlip wordt als vulgair gezien. In Amerika en Australië zijn er meisjes van vijftien, zestien jaar die een chirurgische ingreep ondergaan om aan dat beeld te voldoen. Kijk eens naar de verontwaardiging over vrouwenbesnijdenis, en kijk dan nog een keer naar de schaamlipcorrecties die westerse meisjes ondergaan.'

NU BEN JE TOCH IEMAND MET EEN BOODSCHAP, TERWIJL IK STEEDS HEB BEGREPEN DAT DAT NIET JE BEDOELING IS.

'Dat jonge meisjes zich gaan conformeren aan een fake-beeld van de vrouwelijke seksualiteit, vind ik erg. En ik niet alleen. Ook veel mannen hebben verontwaardigd op het clipje op mijn Facebook gereageerd. Waarom maken mensen zich druk om mijn werk, terwijl er artsen rondlopen die normale schaamlippen van jonge meisjes 'bijwerken'? Dat vind ik nou abnormaal.' ■

WIE: Hester Scheurwater (1971)
OPGELEID: KABK Den Haag, bij experimenteel filmer Frans Zwartjes
WAT: Films, video-installaties, fotografie en wildbeamen (film en video projecteren op gebouwen)
OP STAPEL: artist's book *Shooting back*, uitgegeven door Walter Keller
www.hesterscheurwater.com

Interview staatssecretaris Halbe Zijlstra

HIJ BEGRIJPT DAT STUDENTEN PROTESTEREN. MAAR ZOLANG HIJ GEEN GOEDE ARGUMENTEN HOORT, ZAL HIJ ZIJN KOERS NIET INGRIJPEND WIJZIGEN, ZEGT STAATSSECRETARIS ZIJLSTRA.

'OP HET TOTALE ONDERWIJS WORDT NIET OF NAUWELIJKS BEZUINIGD'

'MIJN LEVEN ZOU EEN STUK MAKKELIJKER WORDEN ALS IK ÉÉN MILJARD EURO EXTRA KON BESTEDEN', ZEGT VVD-STAATSSECRETARIS HALBE ZIJLSTRA VAN OCW. 'EN HET LEVEN VAN ONDERWIJSBESTUURDERS OOK.'

Vorige maand zag hij een kleine 15.000 studenten op het Malieveld tegen hem betogen. En eerder die dag ruim een derde van de Nederlandse hoogleraren. Allemaal vanwege de bezuinigingen op hoger onderwijs en onderzoek. Die bezuinigingen zijn volgens Zijlstra hard nodig om de staatsschuld te verkleinen. Maar ze bieden volgens hem ook kansen. 'Zouden we fundamenteel nieuwe keuzes durven te maken als we daar niet financieel toe gedwongen werden? Je kunt ook te veel geld hebben en problemen wegfinancieren.'

Wat kunnen uw tegenstanders nog doen om u op andere gedachten te brengen?

'Goede inhoudelijke argumenten geven waarom het niet kan wat ik doe. Die heb ik nog niet gehoord. En alternatieven bieden – dat wil ook weleens helpen.'

De universiteiten zeggen dat ze minstens vijftienduizend mensen moeten ontslaan door uw bezuinigingen.

'Ja, en collegevoorzitter Roelof de Wijkerslooth van de Radboud Universiteit zegt dat hij het niveau van het onderwijs moet laten zakken. Dat vind ik vrij armoedig. En dat is nergens voor nodig. De instellingen hebben meer keuzes.'

Hoe kunnen de instellingen nog meer bezuinigen?

'Ze kunnen ook een managementlaag schrappen. En als ze daarna nog steeds op een min uitkomen, hebben ze ook nog hun reserves. Maar om meteen te roepen dat je je personeel eruit gooit... volgens mij zouden instellingen

zelfs meer geld kwijt zijn aan zo'n massaontslag dan aan de bezuiniging die ik opleg. Men moet ook verder kijken dan 2012. Er is alleen de eerste twee jaar een dip in de financiering. Vanaf 2014 komt het budget voor de instellingen dankzij investeringen weer vrijwel op hetzelfde niveau uit. Na 2015 gaat het zelfs weer omhoog. Maar dat is wel afhankelijk van de studentenramingen.'

Hoe kwam het kabinet eigenlijk bij de bezuiniging van jaarlijks 370 miljoen op het hoger onderwijs? Waarom niet het dubbele of de helft?

'Voor de duidelijkheid: op het totale onderwijs, inclusief basisscholen, voortgezet onderwijs en mbo, wordt niet of nauwelijks bezuinigd. We verschuiven het geld wel. In het hoger onderwijs wilden we het geld voor de langstudeerders uit de bekostiging halen om het te investeren in de kwaliteit van het hele onderwijs, dus ook in andere sectoren.'

'Wat betreft die 370 miljoen: de prijs per student is gemiddeld zesduizend euro. Het huidige aantal langstudeerders maal zesduizend euro is ongeveer 370 miljoen. Daarvan betalen trage studenten de helft. De andere helft van het bedrag krijgen we uit een algemene bezuiniging bij de hogescholen en universiteiten. Het geld gaat voor een deel eerst naar andere onderwijssectoren en komt vanaf 2015 vrijwel helemaal terug in het hoger onderwijs. Hierdoor gaat in feite het budget voor de rest van de studenten omhoog.'

Studenten moeten een verhoogd collegegeld betalen bij studievertraging, maar ze mogen niet weten bij welke masteropleidingen snel wordt gestudeerd en bij welke niet. Waarom is die informatie nog niet beschikbaar?

'Omdat de harde knip tussen bachelor- en masteropleiding nog niet overal is ingevoerd. Daardoor kun je de statistieken niet allemaal met elkaar vergelijken. Het kan eruitzien

alsof masterstudenten hier heel snel studeren en daar heel langzaam, maar dat heeft vooral te maken met de harde knip die de een wel en de ander niet heeft.'

Wat zal er gebeuren met de stimuleringsmaatregelen voor allochtone studenten of vrouwelijke hoogleraren?

'Daar zijn we nog niet uit. Ik ben nooit een groot voorstander van doelgroepenbeleid geweest. De overheid kan niet voor elke uitzondering het probleem oplossen. Zulk beleid is volgens mij deels de oorzaak van de teleurstelling in de politiek: je schept daarmee het beeld dat je voor elke groep alle problemen kunt wegnemen. En dat kunnen we niet. Wij willen graag zo min mogelijk uitzonderingen op de regels.'

'Die lijn zullen we ook volgen als we de studiefinanciering gaan moderniseren. Dan gaan we die meteen vereenvoudigen. Het aantal uitzonderingen zullen we terugdringen. Voor gehandicapte studenten blijven we een uitzondering maken; die krijgen ook in de langstudeerdersregeling een extra jaar. Er zullen ook aanvullende beurzen blijven, voor studenten met minder draagkrachtige ouders. Maar verder wil ik er niet op vooruitlopen.'

U heeft zelf aan de Hanzehogeschool en de Rijksuniversiteit Groningen gestudeerd. Wilde u toen al iets veranderen?

'In het hbo had ik 32 contacturen en maar zes tot acht aan de universiteit. Dat vond ik wat uit balans. Verder hield ik me niet zo bezig met het stelsel van hoger onderwijs. Ik heb overigens zes jaar en vier maanden over mijn studies gedaan en zou dus extra collegegeld hebben moeten betalen. Maar ik denk dat ik dan gewoon eerder was afgestudeerd.'

HOP, Bas Belleman en Hein Cuppen/eindredactie Profielen

COLUMN
JURGEN VAN RAAK

FOTO: LEVIEN WILLEMS

ON THE MOVE

VELEN ZULLEN HET HEBBEN GEMERKT: de hogeschool is weer eens ON THE MOVE. En waar privé verhuizen vaak nog iets leuks heeft, tenzij je noodgedwongen verhuist naar een kartonnen doos onder een viaduct, is werkgerelateerd verhuizen meestal een onwelkome verandering.

Nou is 'werkgerelateerd verhuizen' eigenlijk niet het goede woord. Er zijn namelijk wel mensen die hun werk mee naar huis nemen, maar ik ken niemand die zijn huis meeneemt naar het werk. Dus eigenlijk moeten we het hebben over 'verplaatsen' of, nog erger, 'verplaatst worden'.

Dat klinkt ook meteen heel anders. Op een verjaardag hoor je nooit eens iemand zeggen: 'Eén van de opleidingen waarvoor ik werk wordt verplaatst naar een ander instituut, ik word daarom zelf waarschijnlijk ook verplaatst.' Toch hoort het bij werken binnen deze grote hogeschool. Dat heeft te maken met 'voortschrijdend inzicht' en 'regeren is vooruitzien'. Dus er gaat weer geschoven worden met opleidingen, van het ene instituut naar het andere. Terwijl ook instituten zullen switchen van de ene locatie naar de andere. Er wordt waarschijnlijk een extra gebouw gehuurd en er zullen dus ook weer de nodige verbouwingen gaan plaatsvinden.

Maar je raakt eraan gewend; om de zoveel jaar gebeurt het. Ikzelf ben begonnen op Museumpark en daarna verplaatst naar de Kralingse Zoom. Na drie jaar het gevoel gehad te hebben bij Hogeschool Capelle a/d IJssel te werken, ben ik uit eigen beweging overgestapt naar een ander instituut en teruggekeerd naar het, toen juist grootscheeps verbouwde, Museumpark.

Een jaar later echter werd het opleidingsaanbod van dat instituut gewijzigd en werd de ene helft verplaatst naar het Academieplein en de andere helft naar de Pieter de Hoochweg. Sindsdien pendel ik niet alleen tussen mijn woonplaats en Rotterdam, maar ook tussen die twee locaties. Maar ook dat gaat veranderen, want in de plannen van het college van bestuur (cvb) verkassen de lectoren (je weet wel, die nieuwe collega's die je er sinds een paar jaar bij hebt omdat het cvb vond dat de lectoren binnen de instituten moesten worden geplaatst) naar de Pieter de Hoochweg.

Dus ja, je raakt eraan gewend. Maar wat deze keer specifiek mijn aandacht trok was de zin: 'Alleen het college van bestuur en de dienst algemene en bestuurlijke zaken blijven waar ze nu zijn.' En dat uit de mond van cvb-voorzitter Jasper Tuytel. Dat heeft vast te maken met voortschrijdend inzicht. Want regeren is vooruitzien en wie schrijft die blijft!

Jurgen van Raak is docent Engels en studieloopbaancoach bij het Instituut voor Communicatie, Media en Informatietechnologie.

'ER IS ALLEEN DE EERSTE TWEE JAAR EEN DIP IN DE FINANCIERING.'

AFGESTUDEERD

Oud-HR-student en Haventalent 2010 Marie-Louise Vlaming (30) praat met Profielen over ambities en haar zoektocht naar de perfecte baan.

MARIE-LOUISE VLAMING

Tot 2005: bedrijfseconomie
Nu: manager i.o. bij Vopak en Haventalent 2010

GELEERD: Veel geleerd van mijn stage bij een consultantbureau en eindscriptie die ik heb geschreven bij Ecorys.
GEMIST: Meer uitdaging. Ik had graag meegedaan aan een I-lab, maar die waren er in mijn tijd nog niet.

FOTO: RONALD VAN DEN HEERIK

CV

- 2001** Bedrijfskunde aan de EUR
- 2002** Bedrijfseconomie aan de HR
- 2005** Afgestudeerd
- 2005** Van Oord, baggeraar
- 2006** Trainee bij A.S. Watson
- 2007** Trainee bij Vopak Terminal Vlaardingen
- 2010** Haventalent van het jaar

VERLIEFD OP DE HAVEN

PILOOT WILDE ZE VROEGER WORDEN, maar die droom werd verstoord doordat Vlaming lenzen droeg. In plaats daarvan kwam ze in 2001 in Rotterdam terecht om te studeren aan de Erasmus Universiteit. 'Omdat mijn hele klas naar Maastricht ging, wilde ik juist naar Rotterdam.' Na een jaar stapte ze over naar een versnelde studie bedrijfseconomie op de Hogeschool Rotterdam. 'Ik had wat meer structuur nodig dan de universiteit kon bieden.' Het hbo bleek geschikt, maar wel 'te makkelijk, achteraf bezien. Natuurlijk heb ik dingen geleerd, maar ik hoefde nooit het uiterste uit mezelf te halen. Dat miste ik soms wel.' De ambitieuze Vlaming was het type student dat in discussie ging over waarom een 8,5 werd afgerond naar een 8. 'Als een student van een 5,5 een 6 wil maken begrijpt iedereen dat, maar het verschil tussen een 8 en een 9 zou er minder toe doen. Ik vind dat een docent dat moet uitleggen.'

EENZAAM IN GDANSK

Vlaming omarmde Rotterdam, werd lid van een studentenvereniging en kreeg er een vriendje. En ze ontdekte haar liefde voor de Rotterdamse haven en grote industrie. Tijdens haar afstudeerstage bij Ecorys kwam ze in aanraking met baggeraar Van Oord. 'Die wereld vond ik machtig interessant. Daar wilde ik wel onderdeel van zijn. Dat je kunt zeggen: "Ik heb meegewerkt aan Palm Island".' Vlaming werd als projectaccountant uitgezonden naar Gdansk, een havenplaats in Polen. Vier weken op, twee weken af. Een leerzame maar lastige tijd.

Haar privéleven kwam in de knel, een relatie ging uit. 'Ik werd er ongelukkig van. Na een jaar stopte ik ermee.' Een opmerkelijke zijsprong deed haar als *finance trainee* belanden bij A.S. Watson, een bedrijf in health & beautyproducten. Na een half jaar was ze het al zat. 'Ik dacht: Ik moet terug naar de haven, daar word ik wél blij van.' Pas met haar traineeship bij Vopak in 2007 kreeg Vlaming het gevoel dat ze op haar plek was. 'Mijn vriend zei toen ik hier net begon: "Het lijkt wel of je verliefd bent op je werk."' Vopak is wereldmarktleider op het gebied van opslag van vloeibare bulkgoederen. Vlaming wordt nu opgeleid tot terminalmanager, wat betekent dat ze in de toekomst één van de tachtig Vopak-terminals ergens ter wereld zal kunnen leiden. Ze leidt nu een team van operators. **Als 'jonkie' wil ze alle stappen doorlopen, dus óók het openen van afsluiters en koppelen van slangen aan schepen en tanks**, midden in de nacht als het moet. 'Dan kan ik later nooit het verwijt krijgen dat ik niet weet waarover ik het heb.' Haar succesvolle carrière bij Vopak bleef niet onopgemerkt. In december 2010 werd Vlaming gekozen tot Haventalent van het jaar. Als havenambassadeur gaat ze onder andere studenten vertellen hoe leuk de haven is. ▣ Sabine Schipper

DE MEESTE PROBLEMEN ONTSTAAN BIJ VROUWEN DIE TIJDENS DE BEVALLING WORDEN DOORVERWEZEN VAN EEN VERLOSKUNDIGE NAAR EEN ARTS.

BABYSTERFTE IN NEDERLAND

BLAME THE SYSTEM!

ILLUSTRATIE: ANNET SCHOLTEN

Eind 2010 in de media: 'Bevallen bij een verloskundige leidt tot een verhoogde kans op babysterfte.' Tijdens het jaarlijks terugkerende januari-symposium van de master klinische verloskunde gaan verloskundigen en artsen in discussie. De – zwangere – Profielen-redacteur hoort het in verwarring aan.

De maatschappelijke onrust werd behoorlijk aangewakkerd door de conclusie van een Utrechts onderzoek: **BABYSTERFTE TIJDENS BEVALLINGEN IN NEDERLAND IS ONNODIG HOOG (2,6 PER 1000 BEVALLINGEN)**. Vrouwen die bevallen onder begeleiding van een verloskundige (eerstelijnszorg) lopen TWEE KEER ZOVEEL KANS op ernstige complicaties of overlijden van de baby dan vrouwen die de bevalling starten bij een gynaecoloog (tweedelijnszorg). Terwijl je het omgekeerde zou verwachten. Bevallingen die bij een verloskundige starten, zijn in theorie laag in risico terwijl bij vrouwen die bij een arts lopen al vooraf is bepaald dat ze een hoog risico lopen.

HARDE BUIKEN

De onderzoekspresentatie van professor en gynaecoloog Hein Bruinse is lastig te volgen. Deels doordat Bruinse voortdurend naast in plaats van in de microfoon praat. En deels omdat in de volle zaal op de elfde verdieping van het Museumpark veel van de 150 aanwezige verloskundigen, gynaecologen en verloskundestudenten op dwingend fluïsterton de presentatie van commentaar voorzien. Duidelijk is dat het onderwerp veel losmaakt, vooral tijdens de door Bruinse aangehaalde casussen. Een vrouw die 41 weken zwanger is, matig vruchtwater heeft en om half twaalf belt met klachten over harde buiken en steken, wordt pas vijf uur later door de verloskundige bezocht. Uiteindelijk belandt de vrouw in het ziekenhuis met een dood-

geboren kind. Bruinse richt zich tot het publiek: 'Is dat een correcte manier van handelen?' Een verloskundige springt op en roept: 'Dat is een suggestieve vraag!' De zaal ontploft in geroezemoes. Bruinse laat zich niet uit het veld slaan. '41 weken en harde buiken, dat zouden weëen kunnen zijn. Dan laat je die vrouw toch komen?' De reacties variëren van: 'Te lang gewacht' tot 'Tja, het kan zo lopen'. De professor maakt zijn verhaal af terwijl de zaal inmiddels van fluis-teren naar hardop praten is overgestapt. Bruinse is in andere casussen ook kritisch op de tweedelijnszorg: Een kinderarts komt pas na bijna een uur een keer 'aansloffen' om een baby te reanimeren, er wordt niet voldoende gecommuniceerd, **SPOEDKEIZERSNEDEN MOETEN VEEL SNELLER PLAATSVINDEN**. Veruit de meeste problemen ontstaan bij vrouwen die tijdens de bevalling worden doorverwezen van een verloskundige naar een arts. En zie dan nog maar eens te bepalen waar het precies misging. **De inschatting van laag- en hoogrisico vrouwen moet beter. De snelheid van handelen moet omhoog**. Het probleem ligt niet alleen bij de verloskundigen, ook niet uitsluitend bij de artsen, maar bij de samenwerking en de organisatie van het hele zorgsysteem. Dat systeem moet op de schop, daar zijn de aanwezigen het over eens. Wat moeten wij, zwangere vrouwen in het Nederland van 2011, daaruit concluderen? Uitwijken naar België dan maar? ▣ Sabine Schipper

FOTO: LEVIEN WILLEMSE

COLUMN NOWBES
ERNEST VAN DER KWAST

Alaska

MEVROUW CHAKRI IS DE UITBATER VAN SJAAKS. Een kraampje op het Schouwburgplein dat zich heeft gespecialiseerd in Surinaamse en Indische snacks: loempia's, broodjes, bara's. Het was een avond die langzaam overging in de nacht, Sjaak is de man van mevrouw Chakri, maar die is nergens te bekennen. Als ik doorvraag, krijg ik geen antwoord. 'Het is te druk voor een interview', zegt ze.

Op het Schouwburgplein hangen vlaggen met tijgers. De veertigste editie van het International Film Festival Rotterdam vindt plaats. De meeste klanten van Sjaaks hebben een pasje om hun nek. Mevrouw Chakri heeft haar openingstijden verruimd. De honger van de festivalbezoeker bepaalt hoe laat ze sluit, hoe laat ze naar huis gaat en hoe laat ze naast Sjaak in bed gaat liggen. Je denkt aan een snurkende man, een beer die zich alle kussens heeft toegeëigend. Het hoofd van mevrouw Chakri moet het doen zonder ganzenveren. Maar misschien is dit te veel verbeelding.

'Ik ga nooit naar de film', zegt mevrouw Chakri als het iets rustiger is. 'Maar de mensen vertellen mij wel vaak wat ze hebben gezien.' Haar ogen lijken even op te lichten. 'Net stond er een meisje dat naar een film was geweest over Alaska.' Nu ook een glimlach. Heel kort is het te zien, het verlangen. En als ik het goed heb gelezen, zeiden haar ogen: *Ik zou zo graag een keer met Sjaak naar Alaska willen.* Dan is mevrouw Chakri weer terug in de werkelijkheid. 'U moet een andere keer terugkomen', zegt ze. 'Dan heb ik meer tijd om te praten.' Ze haalt enkele loempia's uit de vitrine en gooit deze in de frituur. Ik druipt af.

Later die avond, na de laatste film, loop ik vanuit Cinerama naar het Schouwburgplein. Het gaat vanzelf, het is de lege maag. Een bara! Mijn koninkrijk voor een bara! Mevrouw Chakri verwelkomt mij vriendelijk. Warme woorden, warm eten. Ik vertel haar over de film die ik heb gezien, een liefdesverhaal dat zich afspeelt in Chili. De ogen van mevrouw Chakri twinkelen kort. Ik voel me een klein beetje schuldig. Maar het festival duurt niet lang meer. De tijgers zullen verdwijnen uit de stad, mevrouw Chakri zal weer normale openingstijden hanteren. Ze zal op tijd naar huis gaan en haar hoofd eindelijk weer op een kussen kunnen leggen. Een mens droomt beter op zachte ganzenveren.

Ernest van der Kwast is schrijver. In april verscheen zijn laatste boek, Mama Tandoori.

Studenten en medewerkers van de Hogeschool Rotterdam kunnen een gratis mini-advertentie voor niet-zakelijke mededelingen plaatsen. Buitenstaanders (met een commercieel doel) kunnen tegen betaling een mini-advertentie plaatsen, kosten €25,- excl. btw per 25 woorden of een veelvoud daarvan. Aanleveren via profielen@hro.nl.

mini's

HBO'ERS RIJDEN CUM LAUDE Verkeersschool Cum Laude verzorgt een tiendaagse of achtweekse rijopleiding vanaf € 1040,- voor de auto en € 780,- voor de motor all-in. Kom langs op de Oostzeedijk 182, Rotterdam of kijk op www.cumlaude.nl of bel 010-412 17 07.

DAMESHERENKAPPER.NL Knippen voor € 11,-. Studentenknipper 't Pakhuis, Oostzeedijk 316, Rotterdam (let op, ziet eruit als een antiekzaakje), tel 010-411 32 09. De kapper gaat ook koken! Kijk ook eens op dekokendekapper.nl.

Leer een land kennen als **VRIJWILLIGER!** Fantastische internationale vrijwilligersprojecten. Twee weken weg of enkele maanden? Afrika, Azië, Latijns-Amerika of Europa? Kijk op www.siw.nl.

DE LIER VERKEERSOPLEIDINGEN Oostzeedijk 154. Lid BOVAG. 1e tien autorijlessen € 19,50 per les, daarna € 26,50 per les. Speciaal studentenpakket! 40 lessen à € 22,50,- per les. Telefoon 010-425 77 26.

Stichting **JOCOTAL-JEUGDSPOORTFONDS** zoekt studenten met een economische en sociale instelling voor sponsoren fondsenwerving. Op 'no cure no pay' basis. Info: John Moens, tel: 06-30322257/ 010-592 25 64 e-mail: jhamoens@kabelfoon.nl.

STUDIEVOORLICHTING zoekt studenten voor oriëntatieprogramma's. Als student vertel je aan 3-havo of 3-vwo leerlingen iets over je opleiding en ga je samen met hen aan de slag met een doe-opdracht. Lijkt het je leuk om ons te helpen? Meld je dan nu aan bij Studievoorzichting via orienteren@hro.nl of 010-794 44 00.

MUZIEKWEB: Europa's grootste collectie muziek vind je in de Bibliotheek Rotterdam en via muziekweb.nl. Meer dan 400.000 cd's, 15.000 dvd's en 300.000 lp's. Kom langs op Hoogstraat 110 of bezoek ons op muziekweb.nl.

ROTTERDAM BRAINPORT OF THE FUTURE. Doe jij mee met de Pressure Cooker 2011? Kijk voor meer informatie op www.idealhaven.nl en mail je motivatie naar info@idealhaven.nl.

DE RIJSCHOLEN CONCURRENT Speciaal studentenpakket! 30 rijlessen à € 22,50 per 50 minuten. Rijbewijs te behalen vanaf 10 dagen. Kijk voor meer informatie op onze site www.rijscholenconcurrent.nl of bel 010-437 25 77.

Is er iemand in je nabije omgeving overleden en ondervind je daarvoor moeilijkheden bij het studeren? Het **STUDENTENPASTORAAT ROTTERDAM-VISION** organiseert tweemaal per jaar een cursus verlies verwerken. Kijk op www.spr-vision.nl/06-22122036.

SCHRIJVERS GEZOCHT! Ex-kindsoldaat Nicknora Gongich is bezig zijn verhaal op papier te zetten. Is je Nederlands goed genoeg om te helpen met schrijven? Mail naar info@sukef.org voor meer informatie.

VOLG PROFIELEN OP
TWITTER.COM/PROFIELEN

TIP

BOEK

TOEN WILLEM NOG WIMPIE WAS

Schrijver Auke Kok boekte eerder successen met een vergelijkbare aanpak. Duik in het levensverhaal van een persoon (NSB'er Anton van der Waals) of club (Veronica) met een roemruchte, vaderlandse geschiedenis en schrijf er een mooi boek over. Dit keer richt hij zijn pijlen op Nederlands enige echte Godfather: Willem 'De Neus' Holleeder. Niemand weet wat hij allemaal op zijn kerfstok heeft, maar dat beeld van die dubieuze Amsterdammer op zijn Vespa-scooter staat op ons collectieve netvlies gebrand. Kok gaat terug naar toen Willem nog Wimpe was, een snotneus uit de Jordaan met een alcoholist als vader.

Verwacht maart 2011 (Bezige Bij)

TIP

CD

NIET KIJKEN MAAR LUISTEREN

Als Ron Sexsmith er niet zou uitzien als Ron Sexsmith, maar als John Mayer of Paul McCartney in zijn jonge jaren... Tja, wie weet. Maar de Canadese singer-songwriter ziet er nu eenmaal uit als... Ron Sexsmith. Dat is wellicht één van de verklaringen voor het feit dat hij al elf albums lang heel mooie liedjes maakt, maar van een commerciële doorbraak nog steeds geen sprake is. We hebben niet de illusie dat het met zijn twaalfde album Long Player, Late Bloomer ineens wel zal gebeuren. Maar mocht je houden van mooie, melancholische liedjes: Ogen dicht en luisteren.

Verwacht 28 februari 2011

FILM

EERST DRANK, DAN ALLAH

In 2006 verscheen het gelauwerde *Grbavica*, een film van de Bosnische regisseur Jasmila Zbanic, over het leed van duizenden Bosnische vrouwen die tijdens de Balkanoorlog in de jaren '90 massaal werden verkracht. Een heftig verhaal, maar de film blonk uit in kleine emoties en liet zien hoe oorlogstrauma's en het dagelijks leven hand in hand gaan.

In augustus 2006 schreef *Profielen* hier al over en nu, begin 2011, bekijken we de nieuwe film van dezelfde maker. *Na Putu* (On the path) speelt zich af tegen dezelfde achtergrond als *Grbavica*. Sarajevo, vijf jaar verder, modern en westers, maar nog steeds laat de oorlog haar inwoners niet met rust.

Stewardess Luna en haar vriend Amar lijken verliefde dertigers die samen vrijen, douchen, de was ophangen. Maar de diepere problemen komen al snel boven als luchtverkeersleider Amar wordt betrappt op drinken tijdens zijn werk en wordt geschorst. Amar was soldaat tijdens de oorlog en draagt nog heel wat onverwerkt leed met zich mee. Na de drank zoekt hij een andere vlucht uit de realiteit. Het wordt de waha-bistische islam, tot afschuw van Luna.

Amar wil niets liever dan dat Luna ook het 'ware geloof' omarmt. Luna wil dat Amar weer zijn oude zelf wordt. Amar wil met Luna verder maar kan zijn nieuwgevonden waarheid ook niet meer loslaten. Het gemak waarmee hij transformeert tot een bekrompen fundamentalist en de lijdzame manier waarop Luna het laat gebeuren, komt soms wat onwettelijk over. Er valt tenslotte voldoende te bespreken als je vent opeens vrouwen geen hand meer wil geven en je gaat vertellen wat je aan moet trekken. Misschien is er gewoon te weinig ruimte voor pijnlijke confrontaties en hebben ze genoeg aan zichzelf en hun verdriet. Maar een paar stevige dialogen had niet misstaan in deze film die wordt gedragen door kleine emoties én een prachtige hoofdrolspeelster.

Sabine Schipper

WIE BEN JIJ DAN?

FOTO: ERIK FLOHR. OP DE FOTO VAN LINKS NAAR RECHTS: RAPPER GERS PARDOEL EN DAVID KOSTER

DAVID KOSTER (21) Derdejaars vrijetijdsmanagement

Zijn favoriete platenmaatschappij is TopNotch, 's lands enige echte Nederhoplabel. Het is namelijk ook de enige maatschappij waarvan David alle artiesten *begrijpt*. De afgelopen maanden liep hij er stage.

Wat zit er op dit moment in je cd-speler?

Het nieuwste album van Boef en de Gelogeerde Aap, *Wij Zijn*. Dat is een nieuwe aanwinst van TopNotch; de cd is net uit. Hun combinatie van poëzie en dubstep vind ik interessant, innovatief. En de dynamiek van hun teksten is heel indringend.

In het weekend...

Ben ik voornamelijk aan het bijkomen van de werkweek. Ik werk vier dagen in de week bij TopNotch in Baarn. Daar doe ik veel promotiewerk. In het weekend ben ik dj bij Speakers in Delft. Ik draai dan een mix van populaire rock en hiphop. Ik vind het overigens ook niet vervelend om af en toe naar een klassiek concert te gaan. Verder organiseer ik muziek evenementen met jonge artiesten op het programma.

Ik zou wel een dagje willen ruilen met...

Mezelf, maar dan als vrouw. Ik ben wel benieuwd hoe al die artiesten, meestal mannen, je dan behandelen.

Als ik de baas was van de HR...

De HR is een goede school, maar ik zou meer rekening houden met de studenten. Binnen bepaalde grenzen natuurlijk, het moet geen pretparadijs worden. Maar het is belangrijk om mee te gaan met de tijd, met je studenten, om te innoveren. Studenten leren om zich constant de ontwikkelen, de school zou dat ook wel wat meer mogen doen.

Wat is je favoriete film?

Ik vind *Forrest Gump* de mooiste film ooit. De hoeveelheid drama en humor is mooi uitgebalanceerd. Plus het geweldige acteerwerk van Tom Hanks.

Met 1 miljoen...

Zou ik een grote studio bouwen met alles erop en eraan. Dan kunnen jonge artiesten daar muziek maken – en ik zelf ook, af en toe. **■ Olmo Linthorst**

**BEDRIJFSBUREAU
STUDIEVOORBEREIDING**
Museumpark H00.035,
010-794 60 00

BUREAU INSCHRIJVING
Museumpark H02.017,
010-794 42 00
Open: 8.30-17.00

**CENTRALE MEDEZEGGENSCHAPSRAAD
(CMR)**
Museumpark H00.044,
010-794 45 18

**CENTRUM VOOR TOPSPORT EN STUDIE
CONTACTPERSOON:** Coen Duiverman
Kralingse Zoom N1.116,
010-794 62 44

COPYSHOPS XEROX
Academieplein: 010-794 49 16
Kralingse Zoom: 010-794 62 18
Museumpark: 010-794 42 01

**DECANEN
Academieplein
(ook voor Pieter de Hoochweg)**
Marie-Enne Brasser (ma/di/do),
010-794 48 44, kamer I 0.08,
m.e.brasser@hro.nl
Simone Huijbregts (ma/di/do/vr), 010-
794 49 82, kamer I 0.10,
s.i.huijbregts@hro.nl
Henk de Klerk (ma/di/wo), 010-794 48
45, kamer I 0.06, h.g.de.klerk@hro.nl
Vrije inloop studenten tot 15.00 uur

Museumpark
Studenten kunnen een afspraak maken
via afspraakdecaanmu@hro.nl
Soenita Chander (ma/di/do/vr), 010-794
42 56, kamer ML 1.84, s.chander@hro.nl
Paul Cappendijk (ma/wo), 010-794 42
52, kamer MH 1.141, p.j.cappendijk@
hro.nl

Kralingse Zoom
Studenten kunnen een afspraak maken
via afspraakdecaanmu@hro.nl
Janna Verdonk (ma/di/do/vr, oneven
weken vr afwezig), 010-794 62 48,
kamer 01.305, j.verdonk@hro.nl
Jan van Westrenen 010-794 62 84,
kamer 01.230, j.g.van.westrenen@hro.nl
Peggy Schultz (ma/di/wo/do), 010-794
62 83, kamer 01.307, p.j.schultz@hro.nl

Wijnhaven 61 en 107/Blaak
Mieke Bos (ma t/m do), 010-794 46 96,
kamer W 0.153, m.e.bos@hro.nl
Cas Jönsthövel (ma mi/di/do), 010-794
47 85, kamer W.0.151, c.l.jonsthovel@
hro.nl
Eveline Glansbeek (ma, wo, vr), 010-794
4785, kamer W 0.151, e.f.m.glansbeek@
hro.nl

Pabo Dordrecht
Studenten kunnen een afspraak maken
via afspraakdecaanmu@hro.nl
Paul Cappendijk (do), 078-611 26 20,
kamer 2.09, p.j.cappendijk@hro.nl

**DYSLEXIE
Helpdesk dyslexie**
Nel Hofmeester, Wijnhaven W 0.151
(kamer studentendecaan)
Afspraken voor wo:
p.m.hofmeester@hro.nl

HR SERVICES
Westblaak 88-110, 3012 KM Rotterdam
010-794 43 02 / fax 010-794 43 69

INTERNATIONAL OFFICE
Kralingse Zoom, K.02.224, 010-794 60
05, internationaloffice@hro.nl

KEUZEONDERWIJS
Voor vragen over keuzeonderwijs
(keuzevakken en minors)
Museumpark H10.035,
010-794 45 22, keuzeonderwijs@hro.nl

MEDIATHEKEN
Info op <http://mediatheek.hro.nl>
Catalogus op <http://vubissmart.hro.nl>
Academieplein
010-794 48 20. Open: ma/di/do 8.30-
21.00, wo/vr 8.30-17.00

Kralingse Zoom
010-794 62 78. Gebouw II, K.N1.104.
Open: ma/di/do 9.00-16.30, wo 9.00-
21.00, vr 9.00-15.30

Museumpark
010-794 43 93. Open: ma t/m do 8.30-
21.00 u en vr 8.30-16.30
Onderwijswerkplaats: ma/di 8.30 -
21.00, wo/do 8.30 - 17.00,
vr 8.30 - 16.00

Wijnhaven
010-794 47 02 (balie),
010-794 47 73 (kunstkelder),
010-794 46 54 (werkkamer).
Open: ma t/m do 8.30-21.00,
vr 8.30-17.00

Pabo Dordrecht
078-611 26 15. Open: ma 9.00-18.30, di
10.00-14.00 en 18.00-20.30,
wo/vr 10.00-14.00, do 9.00-16.30

Onderwijswerkplaats
ma 9.00-18.30, di 10.00-15.00 en 18.00-
21.00, wo 9.00-17.00, do 9.00-19.00, vr
10.00-15.00
NB: Tijdens schoolvakanties zijn er
gewijzigde openingstijden!

MENTORATEN
Museumpark L00.343, 010 794 51 06
Amani
Voor Marokkaanse studenten
010-794 40 68, amani@hro.nl

Antuba
Voor Arubaanse en Antilliaanse
studenten
010-794 53 29, www.antuba.nl

Makandra
Voor Surinaamse studenten
010-794 40 68, makandra@hro.nl

Lale
Voor Turkse studenten
010-794 40 68, lale@hro.nl,
mentoraatlale.hyves.nl.

**PERMANENTE WERKGROEP 'STUDEREN
MET EEN FUNCTIEBEPERKING'**
Contactpersoon: Nel Hofmeester,
p.m.hofmeester@hro.nl, 010-794 52 10
Secretariaat: Elly Stoop-Oole, Kralingse
Zoom, Z2.005 (International Office)
010-794 63 91,
e.stoop-oole@hro.nl (do/vr)

POWERPLATFORM
Voor en door studenten met een

functiebeperking
Kralingse Zoom, 010-794 62 48,
www.powerplatform.nl.

**READERSHOPS
Academieplein**
kelder: A.K.24. Open: ma/do: 8.30-18.30,
di/wo: 8.30-16.30 en vr: 8.30-15.30

Kralingse Zoom
In Selexyz.
Open: ma t/m vr 9.00-17.00

Museumpark
L-1.134 - kelder
Open regulier: ma/do 9.00-10.30,
13.00-14.00, 17.30-18.30, di/wo/vr
9.00-10.30,13.00-14.00.
Aangepaste openingstijden in de eerste
lesweek van een kwartaal en tijdens
de introductieweek. ma/do 9.00-12.30,
13.00-15.00, 17.30-18.30, di/wo/vr
9.00-12.30,13.00-15.00.

SERVICE DESK ICT
Kijk voor de openingstijden op Hint
Academieplein,
B.1.02, 010-794 48 23, ictac@hro.nl

Kralingse Zoom,
01.425, 010-794 62 57, ictkz@hro.nl

Museumpark,
H01.030, 010-794 44 11, ictmu@hro.nl

Wijnhaven/Blaak,
0.316, 010-794 47 07, ictwi@hro.nl

STEUNPUNT STUDERENDE MOEDERS
Museumpark L00.339, 010-794 41 13,
info@studerendemoeders.hro.nl,
www.studerendemoeders.nl

STUDENT AAN ZET (PEERCOACHING)
Museumpark H01.041, 010-794 51 06.
Open: ma-vr 9.00-17.30

STUDIEKEUZECENTRUM
Museumpark Visitor Centre, 010-794 52
52, studiekeuzecentrum@hro.nl
Open: 9.00-17.00

STUDIEVOORLICHTING EN AANSLUITING
Museumpark Visitor Centre,
010-794 44 00,
studievoorlichting@hro.nl
Open: ma-vr 9.00-21.00, za 10.00-14.00

TAALDESK
Algemene vragen over taal
(zowel Nederlands als Engels) en
bijspijkermodules kunnen gesteld
worden via taaldesk@hro.nl.

TRANSFERGROEP ROTTERDAM
transfergroep@hro.nl
010-794 68 00

**VERTROUWENSPERSONEN
VOOR STUDENTEN
Academieplein**
Clemens Peters: c.m.j.b.peters@hro.nl
Marijke Hagen-Salleveld:
m.g.j.t.hagen-salleveld@hro.nl
Kralingse Zoom
Jan Roel van Zullen: j.r.van.zullen@hro.nl
Bertine van Hillo-Visser: b.e.van.hillo-
visser@hro.nl
Museumpark
Frank Rosema: f.rosema@hro.nl
Tine van Duijn: t.van.duijn@hro.nl
Wijnhaven/Blaak
Aad van der Star: a.van.der.star@hro.nl

Jocé Bloks: j.a.l.h.bloks@hro.nl

**VERTROUWENSPERSONEN
VOOR PERSONEEL**
Ahmet Kuyumcu: a.kuyumcu@hro.nl
Gertrud Bartels: g.m.e.bartels-van.der.
ham@hro.nl

**ADRESSEN OPLEIDINGEN
Hogeschool Rotterdam**
Postbus 25035, 3001 HA Rotterdam
Telefoon (010) 794 41 41
www.hogeschool-rotterdam.nl

Academieplein
• Instituut voor Engineering en Applied
Science
• Instituut voor Bouw en Bedrijfskunde
• Instituut voor Communicatie, Media en
Informatietechnologie
• Bedrijfskundige informatica
• Informatica
• Technische Informatica
G.J. de Jonghweg 4-6, 3015 GG
Rotterdam
Telefoon (010) 794 48 41

Blaak/Wijnhaven 61
• Instituut Willem de Kooning Academie
voor
'Art, Media, Design & Leisure'
Wijnhaven 61, 3011 WJ Rotterdam
Telefoon (010) 794 47 47
Blaak 10, 3011 TA Rotterdam
Telefoon (010) 794 47 50

Kralingse Zoom
• Rotterdam Business School
• Instituut voor Commercieel
Management
• Instituut voor Financieel Management
Kralingse Zoom 91, 3063 ND Rotterdam
Telefoon (010) 794 6201

Lloydstraat
• Hogeschool voor de Zeevaart (MAROF)
Lloydstraat 300, 3024 EA Rotterdam
Telefoon (010) 448 64 00

Museumpark
• Instituut voor Gezondheidszorg
• Instituut voor Lerarenopleidingen
• Instituut voor Sociale Opleidingen
Museumpark 40, 3015 CX Rotterdam
Telefoon (010) 794 43 33

Pabo Dordrecht
Achterom 103, 3311 KB Dordrecht
Telefoon (078) 611 26 00

Pieter de Hoochweg
• Instituut voor Communicatie, Media en
Informatietechnologie
• Communicatie
• Communication and Multimedia Design
• Grafimediotechnologie
Pieter de Hoochweg 129, 3024 BG
Rotterdam
Telefoon (010) 794 65 16

RDM campus
Heijplaatweg 21, 3089 JC Rotterdam
Telefoon (010) 794 92 00
Regiolocaties

Wijnhaven 107
• Instituut voor Managementopleidingen
(voltijd)
Wijnhaven 107, 3011 WN Rotterdam
Telefoon (010) 794 80 00

**Geef jouw mening
over je studie...**

**Doe mee aan
de Nationale
Studentenenquête**

www.nse.nl

**...en maak
kans op een
iPad!**

De Nationale Studentenenquête
is een initiatief van Studiekeuze123
waarin participeren:
Studentenorganisaties ISO en LSVb
en de onderwijskoepels HBO-raad,
VSNU en NRTO.

studiekeuze
123

Vergelijk studentenoordelen over alle opleidingen op www.studiekeuze123.nl